

Załącznik nr 2 do Uchwały Nr 67/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r.

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **turystyka i rekreacja**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Uniwersytet Zielonogórski w Zielonej Górze

Data przeprowadzenia wizytacji: **28-29 stycznia 2021 r.**

Warszawa, 2021

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	9
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	14
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	17
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	21
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	23
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	26
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	33
Zalecenia	36
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	37
4. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.** **Nie**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.** **Nie**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Wojciech Downar, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Anna Tobolska - ekspert PKA
2. dr hab. Jadwiga Berbeka – ekspert PKA
3. Marcin Napierała - ekspert ds. pracodawców
4. Mateusz Torba - ekspert ds. studenckich
5. Magdalena Koziara – sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena programowa na kierunku turystyka i rekreacja prowadzonym obecnie w Uniwersytecie Zielonogórskim w Zielonej Górze, została przeprowadzona w dniach 28-29 stycznia 2021 r. w związku z upływem okresu, na który została przyznana poprzednia ocena pozytywna uchwałą nr 698/2014 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 23 października 2014 roku. Wizytacja odbyła się zgodnie z harmonogramem prac Polskiej Komisji Akredytacyjnej na rok 2020/2021.

Wizytacja przebiegła zgodnie z obowiązującą procedurą zdalnej oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Członkowie zespołu oceniającego zapoznali się z raportem samooceny przesłanym przez Uczelnię przed wizytacją, jak również z dokumentami przekazywanymi w trakcie wizytacji. Przeprowadzili zaplanowane w harmonogramie spotkania (w tym z nauczycielami akademickimi, studentami, interesariuszami zewnętrznymi), a także dokonali analizy powszechnie dostępnych źródeł informacji (w tym strony internetowej Uczelni), hospitacji zajęć, analizy losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych. Ponadto oceniono stan infrastruktury jednostki, w tym biblioteki. Na początku wizytacji oraz na jej zakończenie zespół oceniający spotkał się z Władzami Uczelni oraz przekazał informacje o przebiegu wizytacji i procedurze dalszego postępowania.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	turystyka i rekreacja	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	• nauki o zarządzaniu i jakości 94 pkt. ECTS- 52,2 % • nauki o komunikacji społecznej i mediach 36 pkt. ECTS - 20,0 % • geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna 31 pkt. ECTS -17,2% • nauki o kulturze fizycznej 19 pkt. ECTS- 10,6 %	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów 180 pkt. ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	720 h 24 pkt. ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>hotelarstwo</i> <i>organizacja wypoczynku</i> <i>gospodarka turystyczna</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	26	0
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	2200	1320
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	103 pkt. ECTS	103 pkt. ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	143 pkt. ECTS	143 pkt. ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	54 pkt. ECTS	54 pkt. ECTS

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Uniwersytet Zielonogórski prowadzi kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja na poziomie studiów pierwszego stopnia. Kształcenia na ocenianym kierunku odbywało się od pierwszych lat dwudziestego pierwszego wieku, w różnych strukturach organizacyjnych. Kształcenie rozpoczęło w strukturach Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Sulechowie, na miejsce której powstał Wydział Zamiejscowy Uniwersytetu Zielonogórskiego. Od roku akademickiego 2020/2021 kierunek prowadzony jest w ramach Wydziału Nauk Biologicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego. Obecnie kształcenia prowadzone jest na pierwszym i trzecim roku studiów stacjonarnych.

Kierunek turystyka i rekreacja ma charakter interdyscyplinarny i na tym założeniu oparta jest koncepcja kształcenia. Wiedza przekazywana studentom obejmuje zagadnienia ekonomiczne, techniczno-organizacyjne, prawnicze, przyrodnicze, społeczne, geograficzne, historyczne, informatyczne i umożliwia zrozumienie mechanizmów funkcjonowania przedsiębiorstw świadczących usługi turystyczne i rekreacyjne, przemian zachodzących we współczesnej gospodarce turystycznej, zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym i organizowanie imprez rekreacyjnych. Program studiów zakłada kształcenia na 3 specjalnościach: *organizacja wypoczynku*, *gospodarka turystyczna* oraz *hotelarstwo*. Każda z tych specjalności zakłada nabycie specyficznej, szczegółowej wiedzy i umiejętności praktycznych scharakteryzowanych w efektach kierunkowych oraz w sylwetce absolwenta każdej ze specjalności. W bieżącym roku akademickim prowadzona jest specjalność *organizacja wypoczynku*.

Zarówno koncepcja, jak i cele kształcenia na ocenianym kierunku są zgodne ze strategią Uczelni oraz polityką jakości. Strategia Uczelni obejmuje okres do roku 2020. Obecnie na końcowych etapie są prace nad nową strategią w ramach zespołu powołanego przez Rektora. Dlatego też przyjęto, że w okresie do uchwalenia nowej strategii obowiązują zapisy poprzedniej. Misja Uniwersytetu zakłada m.in. wzmacnianie potencjału intelektualnego i gospodarczego regionu poprzez kształcenie najwyższej jakości kadr oraz prowadzenie wysokiej jakości badań naukowych. Ponadto w celach strategicznych założono poszerzanie oferty edukacyjnej – orientacja efektów uczenia się na potrzeby rynku pracy. Kształcenia kadr dla regionu i związek z regionalnym rynkiem pracy jest podkreślany w koncepcji kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja.

Uczelnia ma sformułowaną politykę jakości kształcenia przyjętą na posiedzeniu Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia. Koncepcja i cele kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja są zgodne z rekomendacjami polityki jakości w poszczególnych jej obszarach (m.in. w obszarze zapewnienia realizacji efektów uczenia się i treści programów studiów oraz ewaluacji procesu kształcenia). Przedstawiciele otoczenia społeczno – gospodarczego mieli niewielki udział w opracowaniu koncepcji kształcenia na kierunku. W tym zakresie rekomenduje się podjęcie działań mających na celu zaangażowanie interesariuszy zewnętrznych w opiniowanie koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku.

Kierunek turystyka i rekreacja przyporządkowany jest do czterech dyscyplin: nauki o zarządzaniu i jakości (52,2 % całkowitej liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów - dyscyplina wiodąca), nauki o komunikacji społecznej i mediach (20,0 %), geografia społeczno- ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (17,2%) oraz nauki o kulturze fizycznej (10,6 %). Koncepcja i cele kształcenia

nie w pełni mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany. Wyprofilowanie kierunku i sylwetka absolwenta pozwalają stwierdzić, że nauki o komunikacji społecznej i mediach nie stanowią w istotny sposób o tożsamości kierunku, a w opisie sylwetki absolwenta podkreśla się znaczenie wiedzy ekonomicznej uzyskanej w trakcie studiów. Wysoki udział nauk o komunikacji społecznej i mediach (przewidziano, że w ramach tej dyscypliny student zdobędzie aż 20% liczby punktów ECTS) powinien mieć wyraźne odzwierciedlenie w koncepcji kształcenia. Zaznaczyć należy również brak spójności przyporządkowania do dyscyplin z kierunkowymi efektami uczenia się oraz z obsadą zajęć na kierunku (brak osób z dorobkiem w zakresie dyscypliny wiodącej).

Przypisanie kierunku turystyka i rekreacja do wspomnianych dyscyplin nie znajduje pełnego odzwierciedlenia w sformułowanych efektach uczenia się. Ich analiza wskazuje, że efekty w zakresie wiedzy odnoszą się do wybranych dyscyplin w następującym podziale: nauki o zarządzaniu i jakości 7/24 (29%), nauki o komunikacji społecznej i mediach 1/24 (4%), geografia społeczno- ekonomiczna i gospodarka przestrzenna 7/24 (29%) oraz nauki o kulturze fizycznej 4/24 (17%). Sześć efektów trudno przypisać do powyższych dyscyplin, cztery z nich (17%) wpisują się do dyscypliny ekonomia i finanse. W zakresie umiejętności rozkład ten jest następujący: nauki o zarządzaniu i jakości 11/24 (46%), nauki o komunikacji społecznej i mediach 4/24 (17%), geografia społeczno- ekonomiczna i gospodarka przestrzenna 6 (25%) oraz nauki o kulturze fizycznej 4 (8%). Nie jest to więc zgodne z przypisaniem kierunku do dyscyplin, a tym samym z artykułem 53.2. Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, bowiem ponad połowa efektów uczenia się powinna być osiągnięta w dyscyplinie wiodącej - nauki o zarządzaniu i jakości.

Kierunkowe i przedmiotowe efekty uczenia się są w miarę zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Jednakże, kierunkowe efekty uczenia się słabo odzwierciedlają profil praktyczny. Przedmiotowe efekty uczenia się są zróżnicowane, w przypadku części przedmiotów również nie uwzględniają umiejętności praktycznych. Efekty uczenia się nie są w pełni zgodne z 6 poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji, w treściach trzech efektów jest określenie "wiedza podstawowa". Efekty uczenia się nie są w pełni zgodne ze stanem praktyki, w zbyt małym stopniu uwzględniają zmiany na rynku turystycznym, takie jak wzrost znaczenia technologii informacyjno- komunikacyjnych po stronie podażowej i popytowej, innowacyjności, współtworzenie produktu przez turystów, poszukiwanie przez nich doświadczeń, wzrost znaczenia aktywności fizycznej w życiu codziennym i ofercie turystycznej. Efekty uczenia się uwzględniają umiejętności komunikowania się w językach obcych i kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej właściwiej dla kierunku turystyka i rekreacja. Efekty uczenia się są sformułowane w sposób zrozumiały, choć czasem bardzo ogólny, co utrudnia tworzenie systemu ich weryfikacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja odbywa się w ramach różnych struktur organizacyjnych. W obecnym kształcie kierunek jest realizowany na Wydziale Nauk Biologicznych UZ. Kierunek ma charakter interdyscyplinarny i na tym założeniu oparta jest koncepcja kształcenia. Ponadto w koncepcji podkreśla się związek kierunku z aktywnością, w tym turystyczną regionu lubuskiego. Program studiów zakłada kształcenia na 3 specjalnościach: *organizacja wypoczynku*, *gospodarka turystyczna* oraz *hotelarstwo*, z czego w bieżącym roku akademickim prowadzona jest specjalność *organizacja wypoczynku*. Zarówno koncepcja, jak i cele kształcenia na ocenianym kierunku są zgodne

ze strategią oraz polityką jakości Uczelni. Misją Uniwersytetu Zielonogórskiego jest m.in. wzmacnianie potencjału intelektualnego i gospodarczego regionu poprzez kształcenie najwyższej jakości kadr. Koncepcja i cele kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja są również zgodne z rekomendacjami polityki jakości m.in. w takich obszarach jak zapewnienie osiągania efektów uczenia się i realizacja treści programów studiów oraz ewaluacja procesu kształcenia.

Efekty uczenia się opisują w sposób trafny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencje społeczne osiągane przez studentów.

W zakresie oceny koncepcji kształcenia i efektów uczenia się kierunku turystyka i rekreacja można sformułować następujące uwagi:

1. Koncepcja i cele kształcenia nie w pełni mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Wyprofilowanie kierunku i sylwetka absolwenta pozwalają stwierdzić, że nauki o komunikacji społecznej i mediach nie stanowią w istotny sposób o tożsamości kierunku, a w opisie sylwetki absolwenta podkreśla się znaczenie wiedzy ekonomicznej uzyskanej w trakcie studiów.
2. Efekty uczenia się nie są w pełni zgodne z dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek turystyka i rekreacja. W szczególności nie jest uzyskiwana ponad połowa efektów uczenia się w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości, która została wskazana jako dyscyplina wiodąca. Ponadto efekty uczenia się nie są uzyskiwane w pozostałych dyscyplinach, do których przypisany jest kierunek, w proporcjach zgodnych z przypisaniem.
3. Opis efektów uczenia się nie w pełni odpowiada 6 poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji, bowiem w trzech efektach określa się wiedzę jako podstawową.
4. Efekty uczenia się niewystarczająco wskazują na profil praktyczny kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Zaleca się modyfikację przyporządkowania kierunku turystyka i rekreacja do dyscyplin naukowych, tak aby zapewnić spójność koncepcji kształcenia z dyscyplinami, do których kierunek jest przyporządkowany.
2. Zaleca się dostosowanie zakładanych efektów uczenia się do dyscyplin, do których jest przyporządkowany kierunek, z zachowaniem wymogów ponad połowy efektów osiąganych w dyscyplinie wiodącej, a pozostałych efektów osiąganych proporcjonalnie do udziału pozostałych dyscyplin, do których przypisany jest kierunek turystyka i rekreacja.
3. Zaleca się sformułowanie zakładanych efektów uczenia się w sposób właściwy dla 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji z uwzględnieniem profilu praktycznego.
4. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych mających na celu zapobieganie powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe są powiązane z kierunkowymi efektami uczenia się, ale efekty kierunkowe, podobnie jak przedmiotowe, nie wpisują się w odpowiednich proporcjach do dyscyplin, do których przypisany jest kierunek turystyka i rekreacja. W związku z tym, także treści programowe nie są osadzone w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości w takim zakresie, jak wymagają tego przepisy Ustawy dla dyscypliny wiodącej. Treści programowe przedmiotów są spójne z efektami uczenia się z zakresu dyscyplin: geografia społeczno-gospodarcza i gospodarka przestrzenna oraz nauki o kulturze fizycznej. Treści programowe z zakresu dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach są bardzo ubogie, poniżej deklarowanej procentowej przynależności kierunku do tej dyscypliny.

Zarówno w treściach programowych przedmiotów, jak i efektach uczenia się, zbyt mały nacisk położony jest na umiejętności praktyczne. Treści programowe nie kształtują absolwenta w pełni przygotowanego do samodzielnej pracy na rynku usług turystycznych i rekreacyjnych.

Treści programowe nie są w pełni aktualne, bowiem literatura podawana w kartach przedmiotów jest sprzed kilkudziesięciu lat (z lat 90' czy początku obecnego stulecia) (przykładowo dla przedmiotów: *nowe trendy w turystyce, socjologia i metodologia badań społecznych, wstęp do wiedzy o kulturze, ekonomika turystyki, obsługa ruchu turystycznego, regionalistyka, krajoznawstwo, kreowanie lokalnego produktu turystycznego, fakultet 4, budowa rynku turystycznego i analiza popytu*). Rekomenduje się uaktualnienie treści programowych, w tym odwołanie do literatury odzwierciedlającej aktualny stan wiedzy i uaktualnienie literatury w kartach przedmiotów. W literaturze podawanej w kartach przedmiotów zupełnie brak pozycji w języku angielskim, co w przypadku wiedzy o tak globalnym rynku jak rynek turystyczny jest niepoprawne. Rekomendowane jest uzupełnienie w kartach przedmiotów literatury o aktualne pozycje w języku angielskim.

Niektóre przedmioty, których treści programowe powinny szczególnie koncentrować się na aspektach praktycznych mają formę wykładów, w których brak uwzględniania i przekazywania umiejętności o charakterze praktycznym (np. *podstawy rekreacji*). Umiejętności praktyczne powinny być w treściach programowych większości przedmiotów, a ani w treściach, ani w efektach uczenia się ich nie ma, np.: *geografia gospodarcza, obsługa ruchu turystycznego, ekonomika turystyki i rekreacji*.

Z punktu widzenia kompleksowości programu niewłaściwe jest powtarzanie się tych samych treści, przykładowo: *obsługa ruchu turystycznego* (semestr 3) – treści: pilotaż i przewodnictwo, a równocześnie jest przedmiot: *pilotaż i przewodnictwo turystyczne* (sem. 5); Przedmiot: *obsługa ruchu turystycznego* (sem. 3) treści: trendy w turystyce, równocześnie jest przedmiot: *nowe trendy w turystyce* (sem. 1); *technologie informacyjne i systemy rezerwacyjne w turystyce* (sem 1) i *fakultet 5* (sem.5). Podobna sytuacja jest w przypadku przedmiotu *wychowanie fizyczne*, są 2 przedmioty: *wychowanie fizyczne – gry sportowe i wychowanie fizyczne –rekreacja* (sem 3) i *wychowanie fizyczne –rekreacja* (sem 4) – we wszystkich trzech jest ta sama literatura podstawowa.

Czas trwania studiów I stopnia wynosi 6 semestrów. Nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów – 180 ECTS - konieczny do ukończenia studiów jest zgodny z wymaganiami. Nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do większości przedmiotów jest poprawnie oszacowany i zapewnia osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Jednakże,

w przypadku niektórych przedmiotów szacowany nakład pracy studenta nie odpowiada liczbie przypisanych punktów ECTS. W kartach tych przedmiotów podano po kilkanaście pozycji literatury podstawowej (np. *socjologia i metodologia badań społecznych, wstęp do wiedzy o kulturze, regionalistyka, socjologia turystyki*), a często są to przedmioty pozwalające uzyskać 1-2 punkty ECTS, a więc nie zakładające dużego nakładu czasu pracy studenta. Rekomenduje się dostosowanie liczby pozycji literatury podstawowej do oszacowanego czasu nakładu pracy studenta potrzebnego do osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla poszczególnych zajęć określonych w programie studiów.

W przypadku przedmiotów nazwanych *fakultety 1, 2 i 3* występuje niespójność nakładu pracy i punktów ECTS – po 1 punkcie ECTS, a podawany jest duży zakres tematyczny i wskazywana oczekiwana praca studenta. Punkty ECTS przypisane są do *wychowania fizycznego* (po 2 pkt ECTS), co jest niezgodne z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. z 2018 r. poz. 1861, z późn. zm.).

Na studiach I stopnia przewidzianych jest 2200 godzin kontaktowych (63% zajęć), racjonalnie rozłożonych w czasie studiów. Liczba godzin zajęć (wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów, zajęć laboratoryjnych, zajęć terenowych) wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub osób prowadzących zajęcia i studentów określona w programie studiów łącznie zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. W czasie studiów dokładnie połowę punktów ECTS można uzyskać w ramach przedmiotów o charakterze praktycznym, a więc umożliwiającym wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.

Sekwencja oferowanych zajęć jest poprawna, program składa się w pierwszej kolejności z przedmiotów ogólnych, podstawowych dla kierunku turystyka i rekreacja, a na trzecim roku z przedmiotów specjalnościowych.

Studenci mają wybór zajęć, które pozwalają im uzyskać 36% punktów ECTS. Na III roku studiów w założeniach proponowane są 3 wspomniane specjalności. Jednakże, biorąc pod uwagę liczbę studentów na III roku w roku akademickim 2020/21: 7, uruchomiona jest jedna specjalność. Zbliżona liczba studentów na III roku była przez kolejnych 5 lat, w związku z czym możliwość wyboru specjalności jest ograniczona.

Studenci uczestniczą w 3 semestrach zajęć z języka angielskiego lub francuskiego (w wymiarze 120 godzin) oraz 4. semestrach języka niemieckiego w turystyce (w wymiarze 120 godzin). Wybór języka niemieckiego jako profilowanego zawodowo na kierunku, który przygotowuje kadry do obsługi ruchu turystycznego w rejonach graniczących z Niemcami jest w pełni zasadny. Studenci zdobywają kompetencje językowe w obu językach na poziomie adekwatnym do poziomu B2.

Część metod kształcenia ma charakter tradycyjny, podający, jest to powszechne na wykładach. Przed pandemią umiejętności i wiedza praktyczna rozwijane były w trybie stacjonarnym w ramach ćwiczeń, warsztatów, zajęć laboratoryjnych, zajęć terenowych oraz praktyk studenckich. W trybie zdalnym studenci przygotowują więcej prac etapowych i większy nacisk kładziony jest przez prowadzących na interakcję, studenci są mobilizowani do wypowiedzi na wszystkich formach zajęć, oferowane są także bardziej nowoczesne metody dydaktyczne – jak questy.

Metody kształcenia są w większości wypadków dostosowane do treści programowych i zakładanych efektów uczenia się. W procesie kształcenia nie wykorzystuje się w wystarczającym stopniu narzędzi pozwalających na symulację warunków pracy na rynku i przygotowujących do prowadzenia aktywności zawodowej (tylko na 2 przedmiotach), co jest niezgodne z istotą profilu praktycznego.

Formy zajęć, jakie obowiązywały do czasów pandemii, dostosowane były do profilu praktycznego, gdyż 28% zajęć stanowiły wykłady, 30% ćwiczenia, 11% konwersatoria, 29% laboratoria i zajęcia terenowe, 3% seminaria. Jednakże, analizując treści programowe w Kartach przedmiotów można stwierdzić duży zakres metod podających, także w ramach ćwiczeń i konwersatoriów.

Przed pandemią w ogóle nie stosowano e-learningu, w związku z tym przejście na zdalną formę nauczania było trudniejsze, jednakże nauczyciele uzyskali wsparcie w postaci szkoleń i zdołali w krótkim okresie posiadać kompetencje prowadzenia zajęć z wykorzystaniem platformy Google suit.

Na ocenianym kierunku proces kształcenia zawiera obligatoryjne praktyki zawodowe dla wszystkich studentów. Analiza efektów uczenia się, w obszarze praktyk zawodowych pozwala dostrzec ich zgodność z efektami przypisanymi do innych zajęć. Dla zilustrowania, przedmioty takie, jak: *eksploatacja i zarządzanie hotelem, technologie informacyjne i systemy rezerwacyjne w turystyce, rekreacja ruchowa, języki obce* i przypisane do nich zakresy tematyczne oraz sposoby ich realizacji mają odzwierciedlenie w treściach i efektach zakładanych dla praktyk zawodowych.

Treści programowe określone dla praktyk są właściwie sformułowane. Mimo dość dużego stopnia uogólnienia i w kilku przypadkach powtarzania się, zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, przewidzianych dla praktyk. Miejsca odbywania praktyk są właściwe dla określonej specjalności. Zarówno miejsca proponowane przez Uczelnię, jak i miejsca, które studenci sami proponują, pozwalają na realizację treści programowych i osiąganie zakładanych efektów.

Umiejscowienie praktyk w trójmodułowym systemie uznać należy za właściwe. Program przewiduje trzy cykle praktyk: po I roku, po II i w trakcie 6 semestru III roku. Ich ukończenie pozwala studentom na podjęcie pracy w wyuczonym zawodzie z podstawowym przygotowaniem praktycznym. Liczba godzin i punktów ECTS przypisana do praktyk jest prawidłowa. Program kształcenia uwzględniający treści dot. praktyk zawodowych, pozwala w ogólny sposób wykształcić studenta-absolwenta wchodzącego na rynku pracy. Student po ich ukończeniu ma wiedzę i umiejętności o szeroko pojętej obsłudze turystów w branży noclegowej oraz o obsłudze imprez turystycznych. Doświadczenie zebrane podczas praktyk, pozwala absolwentom na podjęcie pracy w branży turystyczno-rekreacyjnej. Uczelnia dodatkowo daje studentom możliwość ukończenia kursu wychowawców kolonijnych co ułatwia im także realizację praktyk zawodowych w ośrodkach kolonijnych w okresie wakacji.

Student udający się na praktykę jest przygotowany do jej realizacji. Sprzyja temu niewielka liczba studentów ocenianego kierunku i stały bezpośredni kontakt z nauczycielami. Student przed rozpoczęciem praktyki poznaje jej regulamin i program, szczegółowe cele i efekty, jakie musi osiągnąć w trakcie jej realizacji. Wie, jakie zadania go czekają, wie, jak dokumentować przebieg praktyk, zna sposób weryfikacji efektów uczenia. Osobą odpowiedzialną za praktyki na ocenianym kierunku jest koordynator praktyk dedykowany filii UZ w Sulechowie. Jest to nauczyciel akademicki z kilkuletnim doświadczeniem w tym obszarze. Regulamin praktyk dla ocenianego kierunku określa m.in. ogólne cele praktyk, czas ich trwania, sposób organizacji i dokumentowania, formy zaliczania. Zawiera także program praktyk, wzory porozumień, skierowania, dziennik praktyk, ankiety ocen. Dokumenty są dość przejrzyste, pozwalają na właściwe dokumentowanie przebiegu praktyk. Dokumentacja ze zrealizowanych już praktyk zawiera braki formalne i jest niekompletna. Brak m.in. uzupełnionych arkuszy hospitacji.

Praktyki zawodowe na ocenianym kierunku odbywają się w miejscach, które pozwalają na osiąganie zakładanych efektów uczenia się, są to m.in.: pensjonaty, gospodarstwa agroturystyczne, ośrodki sportu i rekreacji, hotele i biura podróży o zasięgu lokalnym, regionalnym i krajowym. Uczelnia ma zawarte porozumienia w sprawie odbywania praktyk z 11 podmiotami gwarantującymi ich

realizację. Uczelnia pozwala także studentom proponować własne miejsce odbywania praktyk. Nie przedstawiono jednak formalnych zasad weryfikacji tych miejsc i nie wskazano kryteriów jakie muszą spełniać proponowane przez studentów podmioty.

Regulamin praktyk przewiduje także zaliczanie ich na podstawie wykonywanej pracy, odbytych różnego rodzaju staży, prowadzenia działalności gospodarczej. Za metody weryfikacji osiągnięcia zakładanych celów i efektów uczenia przypisanych dla praktyk uznaje się zgodnie ze wspomnianym regulaminem różnego rodzaju zaświadczenia i świadectwa pracy. We wspomnianym przypadku Uczelnia nie zawiera żadnego porozumienia o organizację praktyk, a ich zaliczenie odbywa się na wniosek studenta. Przedstawiona do wglądu ZO PKA dokumentacja potwierdziła takie działania, które uznać należy za niezgodne z obowiązującymi przepisami.

Analiza dokumentacji praktyk przedstawiona do wglądu ZO PKA, potwierdziła błędy formalne dot. realizacji praktyk. Uwzględnić jednak należy, iż niewielka liczba studentów pozwala na permanentny kontakt wszystkich zainteresowanych stron, stałe weryfikowanie działań, minimalizowanie zagrożeń nieosiągnięcia zakładanych efektów uczenia. Uczelniany koordynator praktyk sprawuje nieformalną, ale stałą kontrolę procesu dydaktycznego oraz ma dobry kontakt ze studentami.

Student w trakcie praktyk, dokonuje codziennych wpisów do dziennika praktyk, które na koniec tygodnia są podpisywane przez opiekuna praktyk z ramienia Uczelni oraz przedstawiciela danej instytucji. Weryfikacja osiąganych efektów następuje na podstawie wpisów do dziennika praktyk, ankiety oceny praktyki wypełnianej przez studenta w systemie informatycznym Dziekanat oraz ankiety wypełnianej przez przedstawiciela praktykodawcy, która stanowi załącznik do dziennika praktyk. Obie ankiety polegają na oznaczeniu krzyżykiem stopnia osiągniętego efektu lub zaznaczeniu odpowiedzi tak/nie przy opisie zakładanych umiejętności jakie student powinien nabyć podczas praktyki. Po zakończeniu praktyki, wpisu (zaliczenia lub niezaliczenia) do dziennika praktyk dokonuje koordynator praktyk z ramienia Uczelni. Rekomenduje się zmianę rygoru zaliczenia praktyk zawodowych z formy zaliczenia na skalę ocen. Tym samym wskazana byłaby modyfikacja dokumentacji opiekunów praktyk weryfikująca osiągnięcie efektów uczenia się uwzględniająca również skalę ocen a nie formę opisową.

Rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. W tygodniowym rozkładzie studentów pierwszego stopnia na I roku zajęć tylko jeden dzień w tygodniu liczba zajęć wynosi 10 g. (ale co drugi tydzień), w pozostałe dni tygodnia liczba godzin jest niższa. W harmonogramie zajęć na III roku rozłożenie godzin gwarantuje higienę uczenia się. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach. Czas przeznaczony na napisanie pracy licencjackiej to tylko jeden semestr, w grudniu bowiem następuje zatwierdzenie tematu, co może skutkować deficytem czasu na wykazanie wiedzy i umiejętności badawczych licencjatów. Rekomenduje się analizę nakładu czasu w ramach seminarium licencjackiego.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się, choć nie w pełni są zgodne z dyscyplinami, do których przypisano kierunek turystyka i rekreacja. Treści programowe, na podstawie wskazanej

w kartach przedmiotów literatury, nie uwzględniają aktualnej wiedzy i jej zastosowania na rynku turystycznym. W trakcie hospitowanych zajęć nie stwierdzono jednakże tej wady. Treści programowe nie w pełni uwzględniają aktualny stan praktyki w obszarach zawodowego rynku turystycznego, gdyż nie obejmują praktycznego wykorzystania narzędzi informatyczno-komunikacyjnych w działalności zawodowej. Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się. Szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w niektórych przypadkach jest nieadekwatny. Metody kształcenia są zorientowane na studentów i motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Metody umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się. Zastrzeżenie budzą metody i narzędzia umożliwiające przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku turystyka i rekreacja, bowiem studenci nie rozwijają umiejętności obsługi systemów rezerwacyjnych i dystrybucyjnych stosowanych na rynku turystycznym, Uczelnia nie posiada wykupionych licencji do odpowiedniego oprogramowania. Uznać natomiast należy, że niewielka liczba studentów pozwala na stały kontakt i monitorowanie ich działań praktycznych i dydaktycznych przez nauczycieli akademickich co zostało potwierdzone w trakcie wizytacji ZO PKA. Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się. W zakresie programu studiów I stopnia kierunku turystyka i rekreacja można sformułować następujące zastrzeżenia:

1. Profil praktyczny nie jest wystarczająco odzwierciedlony w metodach i narzędziach wykorzystywanych przez prowadzących, które pozwalałyby studentom na symulowanie działania w miejscu pracy na rynku turystycznym.
2. Treści programowe nie w pełni odzwierciedlają aktualny stan praktyki w zakresie rynku turystycznego, literatura podawana w kartach przedmiotów nie jest aktualna.
3. Nakład czasu pracy studenta określony liczbą punktów ECTS w przypadku kilku przedmiotów nie jest poprawnie oszacowany.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Zaleca się uwzględnienie w programie studiów zróżnicowanych i trafnie dobranych metod i narzędzi kształcenia umożliwiających osiąganie przez studentów efektów uczenia się związanych z kształtowaniem umiejętności praktycznych, w tym w szczególności korzystanie z oprogramowania informatycznego niezbędnego w pracy na rynku turystycznym.
2. Zaleca się dostosowanie punktów ECTS przypisanych do przedmiotu Wychowanie fizyczne do wymogów formalnych (Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r.)
3. Zaleca się formalne ustanowienie kryteriów, jakie muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe oraz reguły zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta.
4. Zaleca się dostosowanie zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu praktyk w obszarze ich „zaliczania” na podstawie indywidualnej zawodowej aktywności studenta wykazywanej

przed rozpoczęciem studiów lub w ich trakcie, realizowanej w całości poza zajęciami w postaci praktyk zawodowych.

5. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych mających na celu zapobieganie powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Zasady rekrutacji na kierunek turystyka i rekreacja regulowane są przez Uchwałę Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego. Szczegółowe zasady rekrutacji na kierunek turystyka i rekreacja regulowane są przez załącznik nr 6 do Uchwały nr 641 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 20. 04. 2020 r. w sprawie określenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia wyższe w roku akademickim 2020/2021.

Postępowanie kwalifikacyjne na studia I stopnia na kierunek turystyka i rekreacja odbywa się na podstawie konkursu świadectw maturalnych. Na studia zostają przyjęci, w ramach limitu miejsc, kandydaci, którzy spełnili wszystkie wymagania rekrutacyjne i uzyskali największą liczbę punktów. W przypadku kierunku turystyka i rekreacja liczba punktów wyliczana jest jako średnia ważona za przedmioty: *język obcy nowożytny*, jeden przedmiot wybrany spośród: *geografia, historia, historia sztuki, wiedza o społeczeństwie oraz język polski*. Ocena z tego ostatniego przedmiotu nie jest kryterium zapewniającym właściwy dobór kandydatów na kierunek turystyka i rekreacja. Limit przyjęć na studia, uchwalany corocznie Zarządzeniem Rektora UZ, na kierunek turystyka i rekreacja na studia I stopnia, studia stacjonarne i niestacjonarne wynosi 30 osób. Ostatni nabór na kierunek turystyka i rekreacja na studia stacjonarne w Filii Uniwersytetu Zielonogórskiego został przeprowadzony w roku akademickim 2018/2019, w roku 2019/20 nie uruchomiono kierunku, a w roku 2020/21 na podstawie rekrutacji na kierunek turystyka i rekreacja, przeprowadzanej już na Wydziale Nauk Biologicznych, przyjęto 20 osób. Zasady rekrutacji są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na pierwszym stopniu kierunku turystyka i rekreacja.

Zasady i warunki uznawania efektów uczenia się uzyskanych w szkolnictwie wyższym określa Regulamin studiów na Uniwersytecie Zielonogórskim (Załącznik do Uchwały nr 558 z dn. 25.09.2019 r.). Zasady i warunki uznawania efektów uczenia się określone są w Regulaminie Mobilności Studentów i Doktorantów. Na Wydziale Nauk Biologicznych, na którym realizowany jest od 2020 roku kierunek turystyka i rekreacja istnieje procedura potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym, ale tylko dla studiów II stopnia. Nie ma procedury dla I stopnia, rekomendowane jest jej wprowadzenie.

Proces dyplomowania określa Regulamin Studiów UZ przyjęty Uchwałą Senatu UZ nr 558 z dn. 25.09.2019 r. Decyzja o wyborze tematu zapada w grudniu, w związku z czym czas przygotowania jest relatywnie krótki. Rekomendowana jest modyfikacja procedury. W czasie wizytacji sygnalizowano rozpoczęcie prac nad wprowadzeniem proseminarium. W roku akademickim 2019/2020 stworzono możliwość przeprowadzenia egzaminu dyplomowego w trybie zdalnym (Zarządzenie nr 68 JM Rektora z dnia 6.05.2020 r.). Złożony wniosek studenta wymaga akceptacji Dziekana Wydziału Nauk Biologicznych. Dyplomant w oświadczeniu potwierdza posiadanie dostępu do komputera lub innego urządzenia wyposażonego w mikrofon i kamerę, podłączonego do szybkiego łącza internetowego oraz

dostęp do systemu Google Meet, jak również potwierdza znajomość obsługi oprogramowania do wideokonferencji.

W roku 2019 4 absolwentów, a w 2020 7 absolwentów opuściło Uczelnię. Odsetek studentów nie kończących studiów stacjonarnych, ze względu na niepodjęcie lub rezygnację jest bardzo wysoki – w roku 2016/17 wynosił 71%, w 2017/18, 20%, a w 2018/19 41%.

Ogólne zasady weryfikacji efektów uczenia się zapisane są w Regulaminie Studiów. Każdy prowadzący przedmiot przedstawia je w karcie przedmiotu oraz informuje na pierwszych zajęciach. Nie we wszystkich kartach są one jednoznaczne i precyzyjne (np. brak wag przypisywanych poszczególnym formom weryfikacji), rekomendowany jest przegląd kart pod kątem doprecyzowania zasad weryfikacji. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością, otrzymują oni zgodę na indywidualny tryb weryfikacji, na przykład wydłużenie czasu przygotowania pracy lub wyboru jej formy (np. ustny egzamin). Zapewniają również bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Na kierunku turystyka i rekreacja w sytuacjach wątpliwości studenta co do oceny, może on w ciągu trzech dni od jej otrzymania zgłosić swoje uwagi lub wątpliwości na portalu Studnet i sprawa jest rozpatrywana ponownie przez prowadzącego.

Stosowane metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się - takie jak egzaminy pisemne, kolokwia zaliczeniowe, projekty zaliczeniowe - zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. W czasie nauczania zdalnego są to w większym stopniu niż w okresie nauki w trybie stacjonarnym prace pisemne i projekty przygotowywane w domu. Natomiast brak odpowiedniego oprogramowania utrudnia sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia obsługi klienta w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku turystyka i rekreacja. Weryfikacja następuje tylko w trakcie praktyk i zajęć terenowych, których aktualnie nie ma. Metody weryfikacji i oceny umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2. W okresie nauki zdalnej studenci przygotowują więcej prac pisemnych.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, projektów, prac dyplomowych, dzienników praktyk. Nie ma procedur monitorowania wyników na kierunku, ale ze względu na małą liczbę studentów są one na bieżąco śledzone przez prowadzących i Komisję Programową ds. Kierunku turystyka i rekreacja. Prace etapowe pozwalają na weryfikację osiągania efektów uczenia się. Prace etapowe z części przedmiotów nie były dostępne, co Uczelnia wyjaśniała zmianami w obsadzie personalnej i brakiem kontaktu z poprzednim prowadzącym. Część prac zawierała wyczerpującą informację zwrotną, część nie zawierała żadnej. Rekomendowane jest zwrócenie uwagi na stworzenie systemu przekazywania informacji zwrotnej studentom w procesie weryfikacji osiągania efektów uczenia się.

Losy absolwentów monitorowane są na Wydziale z wykorzystaniem systemu ELA (Elektroniczne Losy Absolwentów). Jego wyniki, jak również kontakty bezpośrednie z absolwentami, możliwe przy tak małej liczbie studentów, wykazały, że wszyscy absolwenci z ostatnich trzech roczników znaleźli zatrudnienie na lokalnym rynku pracy.

Prace dyplomowe są dość zróżnicowane, jeśli chodzi o ich poziom. Biorąc pod uwagę tematy prac, ale przede wszystkim wykazane umiejętności badawcze, nie w pełni dowodzą one osiągnięcia

praktycznych efektów uczenia się, oczekiwanych od absolwentów profilu praktycznego. Szczegółowe informacje w Załączniku 3.

Recenzje są standaryzowane, z ocenami opisowymi typu: w pełni/ zadowalająco/nie spełnia lub tak/nie, co nie daje wystarczającej informacji zwrotnej studentowi. W pojedynczych przypadkach recenzje zawierają uzasadnienie, dające właściwą informację zwrotną. Rekomendowane jest wprowadzenie form recenzji gwarantujących uzyskanie informacji zwrotnej przez studentów.

Egzamin dyplomowy jest przeprowadzany w sposób pozwalający na weryfikację efektów uczenia się uzyskanych w całym toku studiów na pierwszym stopniu.

Studenci w ramach zajęć przygotowali grę-quest- dla Ogrodu Botanicznego w Zielonej Górze, o dwóch poziomach trudności: dla dzieci i dorosłych, zatytułowaną „Trzy kontynenty Ogrodu Botanicznego”, a rok wcześniej grę miejską „Polowanie na czarownicę”, co stanowi doceniane przez otoczenie zewnętrzne osiągnięcie o charakterze praktycznym, na które zwracano uwagę również na spotkaniu z interesariuszami zewnętrznymi.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Warunki przyjęcia kandydatów na kierunek turystyka i rekreacja są formalnie przyjęte, opublikowane, spójne i przejrzyste. Umożliwiają właściwy dobór kandydatów. Zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów są spójne i przejrzyste. Zasady dyplomowania są mocno zinstytucjonalizowane (hierarchiczne decyzje, kilku ciał), co je wydłuża, ograniczając czas samego pisania pracy licencjackiej. Na Wydziale istnieją procedury uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, na innych uczelniach, natomiast nie ma procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów dla studiów I stopnia. System weryfikacji efektów uczenia się na kierunku turystyka i rekreacja umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Informacja zwrotna o stopniu osiągnięcia efektów uczenia jest zazwyczaj dostarczana studentom przy ocenie prac etapowych i egzaminacyjnych, choć w części prac takiej informacji nie było. Brak oprogramowania posiadanego przez Uczelnię utrudnia sprawdzenie i ocenę opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej na rynku turystycznym. Prace etapowe i egzaminacyjne, a także projekty studenckie potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się. Przegląd prac dyplomowych wykazał, że są zróżnicowane, część z nich potwierdzała osiągnięcie efektów uczenia się, w niektórych część badawcza nie dowodziła opanowania praktycznych umiejętności analitycznych. Studenckie osiągnięcia naukowe związane z kierunkiem studiów, takie jak przygotowanie gry terenowej dla mieszkańców Zielone Góry są dobrym dowodem opanowania umiejętności praktycznych w zakresie turystyki i rekreacji. Pozycja absolwentów na rynku pracy, określona dzięki systemowi ELA, dowodząca, że wszyscy absolwenci kierunku turystyka i rekreacja znaleźli pracę na rynku regionalnym potwierdza osiągnięcie efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku prowadzone są w bieżącym roku akademickim przez 11 nauczycieli akademickich, związanych poprzez zdobyte wykształcenie oraz wykazany dorobek publikacyjny z dziewięcioma dyscyplinami: nauki o kulturze fizycznej (3), ekonomia i finanse (2), nauki prawne (1), nauki socjologiczne (2), nauki biologiczne (1), historia (1), nauki medyczne (1) i pedagogika (2). Taka struktura kadry umożliwia prawidłową realizację zaplanowanych w programie studiów zajęć, natomiast nie odzwierciedla struktury dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek. Wiodąca dyscyplina tj. nauki o zarządzaniu i jakości nie jest reprezentowana przez żadnego z nauczycieli akademickich, podobnie dwie kolejne dyscypliny uzupełniające tj. nauki o komunikacji społecznej i mediach oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna nie mają w kadrze swoich reprezentantów. Jedynie dyscyplina nauki o kulturze fizycznej jest reprezentowana przez 3 nauczycieli akademickich.

Wśród zatrudnionych nauczycieli akademickich jest 7 doktorów (3 zatrudnionych w Pracowni Turystyki i Rekreacji i 1 w Pracowni Sportu i Promocji Zdrowia oraz 3 zatrudnionych w Filii Uniwersytetu Zielonogórskiego w Sulechowie) i 4 magistrów (3 ze Studium Wychowania Fizycznego i Sportu i 1 z Uniwersyteckiego Centrum Kształcenia Językowego). Choć wśród zatrudnionych nauczycieli akademickich nie ma profesorów ani doktorów habilitowanych, to jednak kwalifikacje kadry umożliwiają prawidłową realizację programu studiów licencjackich o profilu praktycznym. Należy także dodać, że w okresie prowadzenia zajęć na ocenianym kierunku w filii UZ w Sulechowie tj. do roku akademickiego 2019/20, wśród kadry prowadzącej zajęcia dydaktyczne był 1 profesor oraz 1 doktor habilitowany. Siedmiu spośród jedenastu nauczycieli prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku wykazało się dorobkiem naukowym w postaci licznych publikacji, w tym również w czasopiśmie i wydawnictwach zagranicznych oraz udziałem w projektach badawczych, w tym również międzynarodowych. Pracownicy są także autorami opracowań na rzecz gospodarki turystycznej (np. „Ekonomiczne i społeczne uwarunkowania rozwoju turystyki w regionie”) oraz autorami podręczników i książek w zakresie edukacji oraz promocji turystyki (np. „Kompendium wiedzy o turystyce”). Czterech nauczycieli – chodzi tu o lektorów, specjalistę zewnętrznego (tj. z biura podróży w Zielonej Górze) oraz prowadzących zajęcia z zakresu rekreacji ruchowej (trenera i kierownika obozów sportowych), nie wykazało dorobku naukowego, jednak posiadają doświadczenie dydaktyczne w pracy w Uczelni oraz znaczny dorobek zawodowy w swojej dziedzinie. Doświadczenie zawodowe w pracy na rynku usług turystycznych wykazało w sumie 6 pracowników (m.in. mają uprawnienia wychowawcy wypoczynku dzieci i młodzieży, uprawnienia akademickiego organizatora sportu i rekreacji ruchowej, menadżera sportu i rekreacji, certyfikowanego przewodnika terenowego i miejskiego, pilota wycieczek, instruktora i sędziego w różnych dyscyplinach sportu, ratownika kwalifikowanej pierwszej pomocy, tłumacza, trenera drużyn sportowych, a także wykazali się współpracą z podmiotami z otoczenia Uczelni w charakterze ekspertów), a dla pozostałych pięciu dorobek zawodowy związany był z długoletnią pracą dydaktyczną i organizacyjną w strukturach Uczelni i na ocenianym kierunku.

Wszyscy nauczyciele akademicy wykazali się doświadczeniem dydaktycznym, niejednokrotnie długoletnim stażem w prowadzeniu powierzonych im zajęć. Ponadto 10 z 11 nauczycieli akademickich, prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku pracuje w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Spełniony jest art. 73 p.2 Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, tj. ponad 50% godzin zajęć jest realizowanych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych jest w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć dydaktycznych nauczycieli akademickich kształtuje się w przedziale od 4 godzin do 281 godzin, a liczba powierzonych przedmiotów od 1 do 6, co należy uznać jako obciążenia dydaktyczne mieszczące się w zakresie wymagań zarówno ustawowych jak i sprzyjających utrzymaniu właściwej jakości kształcenia.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na wizytowanym kierunku są przygotowani do realizacji zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość – wszyscy zostali przeszkoleni w tym zakresie i posiadają odpowiednie certyfikaty uczestnictwa, co zostało potwierdzone na spotkaniu z kadrą podczas wizytacji. Uczelnia utworzyła stanowisko pełnomocnika ds. kształcenia zdalnego, który prowadzi szkolenia w formie konsultacji zarówno z nauczycielami, jak i ze studentami w zakresie systemów wspierających proces kształcenia na odległość - Google Kalendarz, Google Meet, Google Classroom. Z przedstawionego harmonogramu spotkań konsultacyjnych wynika, że od października w każdym miesiącu odbywają się po 3-4 takie spotkania konsultacyjne (w grudniu wyjątkowo dwa).

Polityka kadrowa Uczelni w zakresie doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia uwzględnia potrzeby związane z prawidłową realizacją poszczególnych przedmiotów, również z uwzględnieniem praktycznego profilu studiów na ocenianym kierunku. Uczelnia wskazała zasadę obsady przedmiotów, która opiera się na analizie kompetencji dydaktycznych oraz zainteresowań badawczych pracowników, a także ich doświadczenia zawodowego. Kadra dydaktyczna oraz badawczo-dydaktyczna zatrudniana jest na podstawie konkursów otwartych, w procedurze przyjętej na Uczelni. W najbliższym czasie planuje się uzupełnienie kadry na ocenianym kierunku i zatrudnienie specjalistów z dyscypliny nauk o Ziemi oraz praktyków m.in. w dziedzinie pilotażu wycieczek, turystyki biznesowej, trampingów oraz hotelarstwa.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia dydaktyczne są oceniani przez studentów w procedurze cyklicznych ankiet w formie elektronicznej. Formularz ankiety zawiera 13 pytań oceniających sposób prowadzenia zajęć w skali od 1 do 5, a także zawiera miejsce na dodatkowe uwagi. W ostatnich 3 latach żaden z nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku nie był oceniony w ankiecie studenckiej. Na podstawie przedstawionych „Raportów z ewaluacji prowadzących zajęcia” z lat 2017/18 do 2019/20, zawierających wskaźniki sumaryczne ocen nauczycieli zatrudnionych w poszczególnych jednostkach naukowo-dydaktycznych można stwierdzić, że oceny nauczycieli zatrudnionych w filii UZ w Sulechowie (a więc w jednostce prowadzącej do 30.09.2020 r. studia na ocenianym kierunku) były dość wysokie (średnia ok. 4,5), natomiast nie można stwierdzić, jakie oceny uzyskali poszczególni pracownicy. W ostatnim badaniu w 2019/20 roku ankietyzacji podlegało dwóch pracowników filii w Sulechowie, jednak żaden z nich nie prowadził zajęć na ocenianym kierunku. Kadra na ocenianym kierunku w ostatnich latach nie była poddawana ocenie w procedurze hospitacji, ponieważ zgodnie z Zarządzeniem nr 48 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 4 marca 2020 r. hospitacje dotyczą zajęć prowadzonych przez pracowników zatrudnionych po raz pierwszy w Uczelni na stanowisku dydaktycznym lub badawczo-dydaktycznym oraz wszystkich pracowników w przypadku uwag zgłoszonych przez studentów. Wszyscy pracownicy Pracowni Turystyki i Rekreacji, jak również

pozostałe osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku pracują dłużej niż 10 lat. Nigdy też nie pojawiły się skargi ani negatywne opinie studentów odnośnie sposobów i formy prowadzenia zajęć. Z tego powodu, tj. z braku przesłanek wskazanych w Zarządzeniu Rektora do przeprowadzenia hospitacji pracowników w ostatnich trzech latach nie doszło. Na podstawie opisanej sytuacji należy stwierdzić, że Uczelnia w ostatnich latach nie otrzymuje sformalizowanej informacji zwrotnej o sposobie i jakości prowadzenia zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku. Taka sytuacja uniemożliwia również wykorzystywanie ocen uzyskanych zwrotnie od studentów do doskonalenia poszczególnych członków kadry i planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych.

W Uczelni prowadzone są okresowe oceny nauczycieli akademickich z wykorzystaniem ustalonego kwestionariusza oceny. Ocena obejmuje aktywność w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej oraz organizacyjnej. W części dotyczącej działalności dydaktycznej kwestionariusz zawiera 10 różnych kategorii oceny, w tym także wyniki ocen dokonywanych przez studentów (nie ma wyników hospitacji). W związku z faktem, że w ostatnich latach żaden z nauczycieli akademickich na kierunku turystyka i rekreacja nie był oceniany w procedurze ankietyzacji przez studentów, zachodzi więc realna możliwość, że w najbliższej ocenie okresowej nikt z nich nie wypełni tego kryterium oceny aktywności dydaktycznej. Rekomenduje się więc zaplanowanie takiego systemu ocen nauczycieli akademickich, aby była zagwarantowana możliwość dokonania ich oceny okresowej w tej kategorii.

Realizowana polityka kadrowa umożliwia rozwój nauczycieli akademickich poprzez zastosowanie różnych narzędzi motywacyjnych, takich jak m.in. wsparcie w podnoszeniu kwalifikacji dydaktycznych, szczególnie w postaci kursów i szkoleń realizowanych on-line, finansowanie lub dofinansowanie udziału pracowników w konferencjach naukowych, finansowanie przewodów doktorskich i habilitacyjnych (jednak w przypadku kadry na ocenianym kierunku w ostatnich latach nie było awansów naukowych). Pracownicy za swoje osiągnięcia naukowe bądź wyróżniającą się pracę na rzecz Uczelni mogą otrzymać nagrodę Rektora w 3 kategoriach: za wybitne osiągnięcia naukowe, dydaktyczne, za całokształt działalności badawczo-dydaktycznej. Trzech przedstawicieli kadry ocenianego kierunku wykazało uzyskanie takich nagród. Ważnym elementem wsparcia kadry w rozwoju jest możliwość publikacji monografii, podręczników lub innej publikacji w uczelnianej Oficynie Wydawniczej, przy finansowaniu ze środków Uczelni (przedstawiono przykłady takich publikacji w ostatnim okresie, m.in. „Potencjał turystyczny w podregionie zielonogórskim. Zasoby społeczno- kulturowe”). Wydział wspiera też uczestnictwo w międzynarodowych i krajowych konferencjach oraz wymianach krajowych i międzynarodowych w ramach Erasmus+.

Realizowana polityka kadrowa obejmuje również zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki dyskryminacji – zasady w tym zakresie zostały sformułowane w Zarządzeniu nr 7 Rektora UZ z 27.01.2016 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu przeciwdziałania mobbingowi w Uniwersytecie Zielonogórskim.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku w większości posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w reprezentowanych dyscyplinach i wszyscy wykazali się doświadczeniem dydaktycznym oraz długoletnim stażem w prowadzeniu powierzonych im zajęć. Większość posiada również znaczące doświadczenie zawodowe w obszarach działalności związanych

z turystyką i rekreacją, co umożliwia prawidłową realizację zajęć, szczególnie w zakresie umiejętności praktycznych. Kadra posiada zróżnicowane kwalifikacje i reprezentuje 9 różnych dyscyplin nauki, jednak nikt nie jest reprezentantem dyscypliny wiodącej oraz dwóch uzupełniających, do których przypisano kierunek. Dziesięciu z jedenastu nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku pracuje w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy, tak więc spełniony jest art. 73 p.2 Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, co najmniej 50% godzin zajęć jest prowadzonych przez pracowników Uczelni. Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć jest prawidłowe. Kadra jest przygotowana do realizacji zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest prowadzony w konkursach otwartych, z uwzględnieniem dorobku naukowego oraz doświadczenia dydaktycznego i zawodowego, tak aby móc zapewnić prawidłową realizację zajęć z uwzględnieniem praktycznego profilu studiów na ocenianym kierunku. Uczelnia przygotowała i wdrożyła system ocen nauczycieli akademickich w procedurze elektronicznych ankiet studenckich, jednak należy ocenić go jako mało skuteczny, gdyż w ostatnich latach nikt z nauczycieli prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku nie był poddany ankietyzacji. Nikt z nich nie był również poddany ocenie w procedurze hospitacji w związku z brakiem przesłanek wskazanych w Zarządzeniu Rektora nr 48. Uczelnia w ostatnich latach nie otrzymuje sformalizowanej informacji zwrotnej o sposobie i jakości prowadzenia zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku. Taka sytuacja uniemożliwia również wykorzystywanie ocen uzyskanych zwrotnie od studentów do doskonalenia poszczególnych członków kadry i planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych, a także zagraża brakiem możliwości odpowiedzi na jedno z kryteriów oceny okresowej. Realizowana polityka kadrowa umożliwia rozwój nauczycieli akademickich poprzez zastosowanie różnych narzędzi motywacyjnych oraz obejmuje zasady rozwiązywania sytuacji konfliktowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości związanej ze strukturą składu kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku ze względu na reprezentowane dyscypliny, tj. brakiem reprezentantów dyscypliny wiodącej oraz dwóch dyscyplin uzupełniających, do których został przypisany kierunek.
2. Zaleca się wprowadzenie przez Uczelnię takiego systemu ocen nauczycieli akademickich, aby mógł być on wykorzystany do efektywnego i gwarantującego regularność monitoringu jakości kształcenia na ocenianym kierunku,
3. Zaleca się wprowadzenie przez Uczelnię takiego systemu ocen nauczycieli akademickich, aby wnioski z oceny dokonywanej przez studentów oraz podczas hospitacji mogły być wykorzystywane do doskonalenia poszczególnych członków kadry i planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych.
4. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych mających na celu zapobieganie powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Od roku akademickiego 2020/2021 zajęcia dydaktyczne na wizytowanym kierunku odbywają się w siedzibie Uniwersytetu Zielonogórskiego w budynkach dydaktycznych Wydziału Nauk Biologicznych, dokąd zostały przeniesione z Filii UZ w Sulechowie. W budynku głównym Wydziału A-8 znajdują się 42 sale dydaktyczne, w większości są to jednak pracownie biologiczno-chemiczne ze specjalistycznym wyposażeniem i stołami laboratoryjnymi. Sale są przygotowane dla potrzeb studentów i pracowników ocenianego kierunku, są one nowoczesne, bardzo obszerne (dla co najmniej 50 studentów) i zostały wyposażone w sprzęt multimedialny oraz udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami. Do dyspozycji jest również 15-stanowiskowa pracownia komputerowa, wyposażona w standardowe oprogramowanie, jednak brakuje oprogramowania specjalistycznego, wykorzystywanego obecnie powszechnie w działalności turystycznej (np. systemów rezerwacji imprez turystycznych, hoteli czy obsługi klienta biur podróży). W Filii w Sulechowie do roku 2019/20 studenci korzystali z oprogramowania „Amadeus”. Rekomenduje się uzupełnienie oprogramowania w pracowni komputerowej w nowej siedzibie o specjalistyczne systemy wspomagające działalność na rynku usług turystycznych.

W budynku głównym Wydziału znajduje się także zaplecze administracyjne oraz zaplecze gastronomiczne oraz urządzone miejsca do pracy własnej i wypoczynku studentów. Uczelnia zapewnia także nowoczesną bazę sportową (hale sportowe, sale gimnastyczne, boiska, siłownie, stadion lekkoatletyczny). Ponadto Uczelnia dysponuje trzema ośrodkami szkoleniowymi, które stanowią uzupełnienie bazy dydaktycznej wykorzystywanej w ramach zajęć o charakterze praktycznym, tj. wyjazdów studyjnych i warsztatów, szczególnie przydatne dla potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku. Należy więc stwierdzić, że przygotowana infrastruktura umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.

W budynku głównym Wydziału Nauk Biologicznych istnieje dostęp do bezprzewodowego Internetu. W ramach sieci uczelnianej, studenci mają dostęp do wielu elektronicznych baz danych oraz baz literaturowych udostępnianych przez Bibliotekę UZ. Zapewniona jest zgodność infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz zasady korzystania z niej z przepisami BHP. Szczególne zabezpieczenia przeciwpożarowe i monitorujące wprowadzono w budynku biblioteki, który dodatkowo podzielono na strefy bezpieczeństwa, a zbiory zabezpieczone są systemem radiowym RFiD.

Studenci mogą korzystać z infrastruktury Uczelni (w tym sieci bezprzewodowej oraz z laboratorium komputerowego i bazy sportowej) również poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań i projektów. Dostęp do specjalistycznych pracowni jest możliwy na określonych zasadach (tj. po umówieniu się z opiekunami pracowni).

Infrastruktura w budynku dydaktycznym Wydziału Nauk Biologicznych jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową - znajdują się w nich windy i platformy schodowe, odpowiednio zaprojektowane toalety, a na zewnątrz miejsca parkingowe i podjazdy. Ponadto w salach wykładowych zainstalowano pętle indukcyjne wspomagające słyszenie w trakcie zajęć. Biuro Pełnomocnika Rektora ds. osób niepełnosprawnych udziela studentom również sprzętu (np. kserografy).

W Uczelni prowadzenie zajęć zdalnych odbywa się z wykorzystaniem aplikacji: Google Classroom, Google Hangouts Meet w ramach pakietu G-Suite. Studenci i nauczyciele akademicy mają zapewniony

dostęp do oprogramowania, co umożliwia im synchroniczną interakcję podczas zajęć i innych spotkań konsultacyjnych.

Biblioteka Uczelni zlokalizowana jest w obrębie kampusu uniwersyteckiego, ma nowoczesną siedzibę, spełniającą współczesne standardy w zakresie planowania przestrzeni, budownictwa i organizacji zbiorów. Jest biblioteką otwartą z wolnym dostępem do ok. 250 000 książek i czasopism. Powierzchnia dostępna bezpośrednio dla czytelników wynosi ok. 5000 m² i obejmuje strefę wolnego dostępu do zbiorów, salę katalogową, wypożyczalnię, czytelnie (w tym specjalistyczne, m.in. muzyczna, prasy), pracownie (np. multimedialna, komputerowa) i różnorodne miejsca do pracy i odpoczynku (m.in. 10 kabin do pracy indywidualnej, 3 pokoje pracy zespołowej, salę szkoleniową, salę dydaktyczną dla 30 osób). W budynku biblioteki zapewniony jest bezprzewodowy Internet. Czytelnicy mają do dyspozycji dodatkowo zestawy komputerowe, skanery, sprzęt audiowizualny oraz urządzenia do samodzielnego wypożyczania i zwrotów. W czasie pandemii biblioteka otwarta jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 9.00-16.00 z zachowaniem odpowiednich zasad reżimu sanitarnego. W warunkach poza pandemią biblioteka działa znacznie dłużej od godziny 8.00 do 19.00, a w soboty od 9.00 do 17.00. Biblioteka zapewnia osobom z niepełnosprawnością udział w dostępie do zbiorów i usług oraz technologii informacyjnych. Współpracuje w tym zakresie z Pełnomocnikiem Rektora ds. Niepełnosprawnych Studentów oraz Radą Studentów Niepełnosprawnych. Wszystkie wejścia są dostępne dla osób na wózkach, windy są oznakowane w systemie Braille'a, odpowiednio wyposażone są toalety, a stanowiska komputerowe wyposażone są w głośnomówiące i powiększające oprogramowanie.

Biblioteka Uniwersytecka posiada zbiory głównie z dziedzin i dyscyplin funkcjonujących w Uczelni i oferuje zasoby w formie tradycyjnej oraz oparte na źródłach elektronicznych i zasobach sieciowych. Zbiory biblioteczne obejmują m.in. 537 128 woluminów wydawnictw zwartych, a także m.in. 500 000 różnego typu wydawnictw w ramach wielodzielnicowych baz danych w dostępie zdalnym, w tym 300 tys. e-książek, 8 tys. tytułów e-czasopism zagranicznych. Zbiory biblioteczne z zakresu turystyki i rekreacji liczą ponad 10 tys. książek, 55 tytułów czasopism w wersji drukowanej oraz dostęp do baz danych Wirtualnej Biblioteki Nauki, a także baz zakupionych w ramach umów konsorcyjnych (m.in. Nature, Science, Elsevier, Springer, Wiley, EBSCO, baz bibliometrycznych Web of Science i Scopus). Biblioteka posiada dostęp do Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academia. Studenci i pracownicy mogą korzystać z elektronicznych źródeł informacji także spoza Uczelni poprzez usługę W3 Cache/Proxy. W bibliotece działa system PROLIB, pozwalający na pełną automatyzację procesów bibliotecznych, m.in. na zdalne rezerwowanie oraz prolongowanie dokumentów. Multiwyszukiwarka na stronie biblioteki wskazała z dziedziny "turystyka i rekreacja" ponad 140 tys. wyników: artykułów w czasopismach, książek, raportów, publikacji branżowych i materiałów konferencyjnych. Zbiory są zgodne co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego z potrzebami procesu kształcenia i umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prawidłowej realizacji zajęć i prowadzenia działalności zawodowej o charakterze praktycznym. Zbiory obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach - podczas przeglądu losowo wybranej próby stwierdzono jedynie sporadyczne braki.

Uczelnia wykazuje dbałość w zakresie doskonalenia infrastruktury, o czym może świadczyć np. pozyskanie środków MNiSW na zakup specjalistycznego oprogramowania dla studentów z dysfunkcją wzroku (m.in.: FS Reader, SuperNova Magnifier (Lunar), Dolphin EasyConverter, zestawy komputerowe ze skanerem Plustek OpticBook A300 oraz ze specjalistyczną klawiaturą z dużymi przyciskami i monitorem o dużej przekątnej). W okresowych przeglądach infrastruktury dydaktycznej

i zasobów bibliotecznych zapewniony jest udział nauczycieli akademickich oraz studentów poprzez cykliczne badania ankietowe, prowadzone od 2007 roku. Przygotowano oddzielne ankiety dla studentów („Zadowolenie z warunków studiowania”) oraz dla nauczycieli akademickich („Opinia o warunkach prowadzenia studiów”), które zawierają m.in. oceny infrastruktury dydaktycznej, technicznej oraz biblioteki (razem w tych kategoriach 10 wskaźników oceny) oraz miejsce na swobodną wypowiedź respondenta. Prowadzenie monitoringu w formie ankiet należy do procedur Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i zostało szczegółowo opisane w Zarządzeniu nr 48 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego wraz z procedurami raportowania i wdrażania uzyskanych wyników ankiet.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Infrastruktura wykorzystywana w realizacji programu studiów na ocenianym kierunku jest dobrze przygotowana i nowoczesna - zarówno sale dydaktyczne, ich wielkość i wyposażenie, jak i zaplecze socjalne, administracyjne oraz baza sportowa są zgodne z potrzebami procesu kształcenia i zapewniają warunki do prawidłowej realizacji zajęć, w tym również o charakterze praktycznym. W pracowni komputerowej brakuje jednak specjalistycznego oprogramowania (tj. np. systemów rezerwacyjnych i obsługi klientów biur podróży), wspomagające działalność zawodową na współczesnym rynku usług turystycznych. Biblioteka - jej wielkość, wyposażenie i dostępność, zapewniają warunki do komfortowego korzystania z jej zasobów, zarówno w formie tradycyjnej, jak i cyfrowej. Zbiory biblioteczne są zgodne co do zakresu tematycznego i zasięgu językowego oraz formy wydawniczej z potrzebami procesu kształcenia na ocenianym kierunku i umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz obejmują niemal całe piśmiennictwo zalecane w sylabusach. Infrastruktura dostosowana jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Studenci i nauczyciele akademicy mają zapewniony dostęp do oprogramowania umożliwiającego synchroniczną interakcję podczas zajęć zdalnych i spotkań konsultacyjnych.

Uczelnia wprowadziła cykliczne procedury monitorowania i doskonalenia infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej, zapewniając w nich stały udział nauczycieli akademickich oraz studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Zakres działalności przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego współpracujących z kierunkiem turystyka i rekreacja jest właściwy dla realizacji programu kształcenia. Współpraca prowadzona jest w

kilku płaszczyznach, a obszar oddziaływania instytucji współpracujących obejmuje swoim zakresem lokalny, regionalny i krajowy rynek pracy.

Dokonując analizy rodzaju oraz obszaru działalności otoczenia społeczno-gospodarczego stwierdzić należy, że studenci ocenianego kierunku mają możliwość współpracy z szerokim gronem przedstawicieli branży turystyczno-rekreacyjnej oraz około turystycznej z całego kraju. Założenia dotyczące wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, jakie mają nabyć studenci w bezpośrednim kontakcie z pracodawcami, pozwalają na kształtowanie sylwetki absolwenta z podstawowym przygotowaniem do wejścia na rynek pracy.

Obszar działalności zawodowej przedsiębiorstw i instytucji współpracujących jest adekwatny do misji Uczelni i pozwala na realizację celów postawionych dla kierunku turystyka i rekreacja. Misja zakłada m.in. budowanie pozytywnych relacji ze środowiskiem gospodarczym regionu i kraju. Realizuje się tym samym strategia rozwoju Uniwersytetu Zielonogórskiego jako jednostki będącej integralną częścią współodpowiedzialną za rozwój regionu.

Instytucje otoczenia społeczno-gospodarczego współpracujące z ocenianym kierunkiem reprezentują szeroki wachlarz działalności sektora publicznego i prywatnego o zróżnicowanej strukturze zatrudnienia. Są to m.in. hotele i firmy świadczące usługi noclegowe, biura podróży, ośrodki sportu i rekreacji, ośrodki wypoczynkowe i gospodarstwa agroturystyczne, domy i ośrodki kultury, różne instytucje upowszechniające kulturę oraz samorządy.

Uczelnia posiada podpisane cztery porozumienia o stałej współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Dotyczą one m.in. współudziału pracodawców w podnoszeniu kwalifikacji umiejętności i kompetencji studentów, w formułowaniu oczekiwań w kwestii realizacji prac dyplomowych, organizowaniu praktyk, wspólnym budowaniu produktów regionalnych, wymiany doświadczeń i wzajemnych działań promocyjnych. Rekomenduje się sformalizowanie współpracy z większą liczbą podmiotów, dokonywanie wspólnych konsultacji w gronie współpracujących przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Rekomenduje się zacieśnienie współpracy w obszarze opiniowania programu nauczania, ustalania treści i efektów uczenia się, ustalania tematów wybranych prac etapowych i dyplomowych do praktycznego zastosowania.

Nadrzędną formą i praktycznym efektem współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest realizacja praktyk zawodowych. Ta forma współpracy daje trójstronne korzyści zarówno dla Uczelni, studenta jak i pracodawcy. Dzięki tej współpracy Uczelnia posiada aktualną ofertę kształcenia, student otrzymuje kwalifikacje z praktycznym przygotowaniem do zawodu a pracodawca – potencjalnego pracownika. To m.in. przy realizacji praktyk zawodowych studenci mają możliwość zaobserwowania rzeczywistych warunków pracy, poznać stanowiska, które w przyszłości mogą zajmować.

Współpraca Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym w obszarze realizacji praktyk jest stała, lecz mało sformalizowana. Opiera się głównie na nieformalnej współpracy, wymianie uwag i oczekiwań w trakcie hospitacji. Cele praktyk i efekty uczenia się omawiane są podczas rozmów przy okazji wizytacji miejsca odbywania praktyk lub rozmów telefonicznych. Wtedy również dochodzi do weryfikacji części efektów. Udaje się również w takich sytuacjach dokonać oceny kompetencji, również tzw. „miękkich”, jak: zespołowość, punktualność, komunikacja odporność na stres. Z takich spotkań wyniknęła potrzeba uznania języka niemieckiego jako kierunkowego ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo regionu z Republiką Federalną Niemiec. Rozmowy z pracodawcami skierowane były również na potrzeby rozwojowe regionu województwa lubuskiego, podnoszenia atrakcyjności turystycznej regionu co zaowocowało wprowadzeniem do planu studiów przedmiotu – Kreowanie lokalnego produktu turystycznego. Inną skuteczną formą współpracy jest zatrudnianie tzw.

praktyków do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Zajęcia przez nich prowadzone umożliwiają studentom bezpośredni kontakt z osobami na co dzień zajmującymi się tematyką branży turystycznej oraz pozwalają na wymianę poglądów i potrzeb obu stron.

Studenci ocenianego kierunku, mają także możliwość uczestniczenia w wizytach studyjnych. Dzięki nim poznają rzeczywiste stanowiska pracy w branży hotelowej, gastronomicznej, mają okazję m.in. uczestniczenia w bezpośredniej obsłudze klienta czy kreowania wybranych produktów turystycznych. Unaoczniają tym samym wiedzę zdobytą podczas zajęć w salach wykładowych Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Zwrotnie - przedstawiciele Uczelni i studenci biorą okazjonalny udział w pracach z lokalnymi podmiotami. Wymiernym efektem wspólnej pracy jest gra miejska stworzona na potrzeby Ogrodu Botanicznego w Zielonej Górze. Współpraca Uczelni z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego pozwala właściwie dobrać instytucje współpracujące z ocenianym kierunkiem, niemniej przedstawiciele pracodawców nie mają zbyt dużego udziału w tworzeniu programu studiów, ustalaniu celów i założeń do kształtowanie sylwetki absolwenta pożądanej na rynku pracy. Nie prowadzi się regularnych badań wśród przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego na temat jakości kształcenia i programu studiów. Opinie zbiera się podczas nieformalnych spotkań i rozmów przy realizacji praktyk lub wizyt studyjnych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Dokonując ogólnej oceny współpracy ocenianego kierunku z otoczeniem społeczno-gospodarczym uznać należy ją za poprawną. Wskazać należy braki formalne w relacjach z pracodawcami, brak usystematyzowanych spotkań, wypracowanych schematów działania celem ustalania programu nauczania, efektów uczenia, kryteriów jakie winny spełniać podmioty współpracujące w obszarze realizacji praktyk zawodowych. Na podstawie nieformalnych spotkań i rozmów, trudno jest jednoznacznie ocenić realny wpływ pracodawców na kształtowanie sylwetki absolwenta. Docenić należy szeroki wachlarz instytucji współpracujących z ocenianym kierunkiem, determinację działań władz samorządowych regionu w kreowaniu województwa lubuskiego jako miejsca atrakcyjnego turystycznie we współpracy z uczelnią.

Mimo braku formalnych zapisów i działań potwierdzających współpracę, realizowane są wspólne przedsięwzięcia w obszarze tworzenia produktów turystycznych, wizyt studyjnych, podpisane umowy i porozumienia zobowiązują strony do działań.

Niewielka liczba studentów ocenianego kierunku pozwala nauczycielom na bardzo dobry kontakt ze studentami, możliwości permanentnej współpracy i kontroli postępów dydaktycznych i praktycznych. Absolwenci ocenianego kierunku znajdują zatrudnienie w branży turystyczno-rekreacyjnej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na ocenianym kierunku należy ocenić jako zgodne z koncepcją i celami kształcenia, o czym świadczy m.in. sformułowany efekt uczenia się związany z podnoszeniem kompetencji językowych studentów K_U24. Realizacja tego efektów uczenia się odbywa się na lektoratach z języka angielskiego lub francuskiego i niemieckiego, przy czym język niemiecki wpisany jest do programu studiów jako kierunkowy dla turystyki. Program studiów zakłada opanowanie języków obcych na poziomie B2 według ESOKJ. Dodatkowo w celu podnoszenia swoich kompetencji językowych studenci mogą uczestniczyć w lektoratach oferowanych przez Uniwersyteckie Centrum Kształcenia Językowego na preferencyjnych warunkach.

Drugim obszarem działań Uczelni w zakresie umiędzynarodowienia jest współpraca w ramach programu Erasmus+. Uniwersytet Zielonogórski posiada Kartę Erasmusa dla Szkolnictwa Wyższego (Erasmus Charter for Higher Education). Zostały również powołane specjalne struktury monitorujące i koordynujące realizację tych programów w postaci Biura Współpracy z Zagranicą, podporządkowanego organizacyjnie Prorektorowi ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą. W ramach Erasmus+ studenci i pracownicy mogą uczestniczyć w wymianach z partnerskimi uczelniami zagranicznymi w 34 krajach, w tym pracownicy Wydziału Nauk Biologicznych z 8 uczelniami. Jednak studenci i kadra ocenianego kierunku nie skorzystali do tej pory z takich możliwości. Jedynym wykazanym przykładem mobilności międzynarodowej (poza programem Erasmus+) były wyjazdy w roku akademickim 2016/2017 pięciorga studentów II roku na praktykę w hotelach na Krecie i Rodos. Również odwrotny kierunek mobilności międzynarodowej, tj. przyjazdy studiujących i zagranicznych wykładowców nie jest aktywny na ocenianym kierunku. Wynika to w dużej mierze ze słabego zainteresowania studentów wyjazdami, ale także słabo zostały ocenione przez studentów sposoby przekazu informacji o takich możliwościach. Należy też zauważyć, że brakuje skonkretyzowanej oferty studiów na zagranicznych uczelniach partnerskich w obszarach związanych z programem studiów na ocenianym kierunku. Rekomenduje się więc przygotowanie odpowiedniej oferty studiów na zagranicznych uczelniach partnerskich oraz zwiększeniem starań w zakresie skutecznego przekazu informacji na temat możliwości wyjazdowych.

Ważnym aspektem aktywności zagranicznej pracowników dydaktycznych jest udział w międzynarodowych konferencjach naukowych, m.in. w konferencjach Europejskiego Związku Parków Łużyckich oraz Geoparku Łuk Mużakowa, w konferencjach Towarzystwa Polsko – Niemieckiego w Verden, gdzie wygłoszono w języku niemieckim cykl wykładów i prezentacji dotyczących wykorzystania atrakcji turystycznych Branderburgii i województwa lubuskiego dla rozwoju przygranicznego ruchu turystycznego. Pracownicy biorą też udział w różnych projektach UE o tematyce turystycznej. Szczególne znaczenie ze względu na położenie geograficzne Uczelni w bliskim sąsiedztwie Niemiec mają projekty dydaktyczne z niemieckimi partnerami w ramach współpracy przygranicznej, np. ODRA VELO – ODER VELO (program budowy systemu informacji turystycznej dla rozwoju infrastruktury rowerowej na pograniczu polsko – niemieckim); Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej Łuk Mużakowa (program obejmował m.in. projekt „Rewitalizacji historycznych krajobrazów parkowych w środku Europy (Park Branitz/ Las i Park Piastowski)” oraz tworzenie instrumentów umożliwiających rozszerzenie wykorzystania oferty turystyczno – wypoczynkowej Piramidy w Parku Branitz /Cotbus i Doliny Luizy / Zielona Góra).

Uczelnia prowadzi systematyczne oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia w procedurach przewidzianych w zakresie działań Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Procedury te obejmują badanie opinii studentów (w ankiecie „Zadowolenie z warunków studiowania”) oraz opinii nauczycieli akademickich (ankieta „Opinia o warunkach prowadzenia studiów”) na temat umiędzynarodowienia, a następnie opracowywane są raporty zbiorcze. Dodatkowo umiędzynarodowienia podlega cyklicznej ocenie na poziomie wydziałów prowadzących kierunki studiów poprzez opracowywanie „Kart okresowej oceny programu studiów”. Na podstawie otrzymanych wyników przygotowywane są rekomendacje oraz propozycje działań i wytyczne dla poszczególnych organów Uczelni w zakresie doskonalenia jakości kształcenia w analizowanych obszarach, w tym również w zakresie stopnia umiędzynarodowienia. Jak wynika z ustaleń podczas wizytacji, przeniesienie studiów na ocenianym kierunku i włączenie go w nowe struktury Uniwersytetu będzie sprzyjało intensyfikacji działań w zakresie umiędzynarodowienia kształcenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Uczelnia przygotowała studentom ocenianego kierunku warunki do podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia poprzez ofertę dwóch lektoratów przewidzianych jako obowiązkowe w programie studiów oraz dodatkowe możliwości doskonalenia swoich kompetencji językowych na kursach oferowanych przez Uniwersyteckie Centrum Kształcenia Językowego. Z kolei w obszarze mobilności międzynarodowej w ramach programu Erasmus+ nie odnotowano osiągnięć, gdyż w ostatnich latach nikt ze studentów ani pracowników nie skorzystał z takich możliwości. Przygotowana oferta studiów na zagranicznych uczelniach partnerskich nie daje studentom odpowiednich możliwości wyboru studiów w obszarach związanych z programem kształcenia na ocenianym kierunku. Zidentyfikowano również problem w zakresie skutecznego przekazu informacji dla studentów na temat możliwości wyjazdowych. Ważnym aspektem aktywności zagranicznej nauczycieli akademickich jest udział w międzynarodowych konferencjach naukowych oraz projektach międzynarodowych, szczególnie z niemieckimi partnerami w ramach współpracy przygranicznej. Uczelnia prowadzi systematyczne oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia w procedurach przewidzianych w zakresie działań Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Do mocnych stron studiowania na kierunku turystyka i rekreacja na Uniwersytecie Zielonogórskim zaliczyć należy możliwość łączenia pracy z nauką. System wsparcia studentów w procesie uczenia się jest prowadzony systematycznie, ma charakter stały i kompleksowy oraz przybiera zróżnicowane formy. Wsparcie studentów realizowane jest na dwóch płaszczyznach: ogólnouczelnianej oraz wydziałowej. Wśród jednostek ogólnouczelnianych wspierających studentów w procesie uczenia się wyróżnić należy: Dział Współpracy z Zagranicą, Pełnomocnika Rektora ds. Niepełnosprawnych Studentów, Pełnomocnika Rektora ds. Opracowania Regulaminów i Organizacji Studiów Uniwersytetu Zielonogórskiego, Dział Spraw Studenckich, Biuro Karier, Samorząd Studencki. Na szczeblu wydziałowym studenci wspierani są w procesie uczenia się przez: Władze Wydziału, w szczególności Prodziekan ds. Studentów, pełnomocników dziekanatu, koordynatora praktyk studenckich, opiekunów roku, opiekunów kół naukowych, a także starostów.

W celu wzmocnienia wsparcia studentów na Wydziale powoływani są opiekunowie poszczególnych roczników. Dla każdego roku studiów na kierunku turystyka i rekreacja przypisany jest jeden opiekun. Do zadań opiekunów należą w szczególności: organizacja spotkań informacyjnych, wdrażanie studentów pierwszego roku w życie Wydziału, koordynacja wyboru starostów oraz udzielanie pomocy w sprawach związanych z procesem uczenia się.

Przyjęty na Uczelni system wsparcia studentów w procesie uczenia się przewiduje systemowe wsparcie dla studentów wybitnych. Zgodnie z regulaminem studiów, Uczelnia uwzględnia szczególne zainteresowania i uzdolnienia studentów, umożliwiając im tym samym indywidualny dobór metod i form kształcenia. Dobór ten jest realizowany przez elastyczny system studiów oraz możliwość studiowania według indywidualnej organizacji studiów.

W ramach systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się, Uczelnia wspiera studentów również w zakresie rozwoju sportowego, organizacyjnego oraz rozwoju postaw przedsiębiorczych. Za sportowy rozwój studentów na Uniwersytecie Zielonogórskim odpowiedzialne jest uniwersyteckie Studium Wychowania Fizycznego i Sportu. Studium corocznie przygotowuje bogatą ofertę sportową w ramach zajęć wychowania fizycznego dla studentów. Do działającej na Uniwersytecie Zielonogórskim organizacji studenckiej wspierającej rozwój sportowy studentów zaliczyć należy Akademicki Związek Sportowy. W ramach jego działalności studenci mają możliwość aktywności sportowej w ramach dyscyplin takich jak: piłka nożna, koszykówka, piłka siatkowa, brydż sportowy, piłka ręczna Ju-Jitsu. Wspomnieć należy, że na Uniwersytecie Zielonogórskim aktywnie wspierana jest również aktywność fizyczna studentów z niepełnosprawnościami. Studenci mają możliwość wykorzystywania w ramach infrastruktury Uczelni m.in. salę gimnastyczną, siłownię oraz boisko uniwersalne do gier zespołowych o nawierzchni bitumicznej. Do form rozwoju przedsiębiorczości zaliczyć można m.in. wsparcie studentów w ramach działalności Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości. Celem Inkubatora jest pomoc studentom i absolwentom wyższych uczelni, mającym pomysł na własny biznes. Oferowana pomoc obejmuje wsparcie w założeniu i prowadzeniu własnej firmy. Dodatkowo, na szczeblu ogólnouniwersyteckim za rozwój przedsiębiorczości wśród studentów odpowiada Biuro Karier. W ramach swojej działalności biuro przygotowuje studentów do wejścia na rynek pracy oraz pomaga w rozwoju ich kompetencji, tak, aby student mógł znaleźć zatrudnienie odpowiadające jego kwalifikacjom i aspiracjom. Cele te osiągnąć są poprzez prowadzenie zajęć o charakterze warsztatowym, prowadzenie poradnictwa zawodowego w ramach indywidualnych spotkań, realizację

krótkich form szkoleniowych lub warsztatowych oraz spotkań z przedstawicielami z rynku pracy. Oferta Biura obejmuje propozycje staży i ponadprogramowych praktyk, a także wybór szkoleń, warsztatów, spotkań z pracodawcami oraz doradztwo zawodowe. Corocznie Biuro Karier organizuje Targi Pracy, Światowy Tydzień Przedsiębiorczości.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się na wizytowanej Uczelni dostosowane jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Regulamin studiów przewiduje wsparcie studentów z niepełnosprawnościami w toku ich studiów. Do form wsparcia zaliczyć można, m.in.: indywidualną organizację studiów, indywidualny plan studiów i program studiów. Ponadto studenci z niepełnosprawnościami, mają prawo również do wydłużenia czasu egzaminów, zamiany pisemnej formy egzaminu na formę ustną lub odwrotnie oraz przesunięcia terminu egzaminu, jeśli w związku ze specyfiką niepełnosprawności student nie może przystąpić do egzaminu w wyznaczonym czasie. Zwrócić należy uwagę, że z formy dostosowania zajęć i programu studiów do indywidualnych potrzeb studenta skorzystać mogą również studenci uzdolnieni, czy studenci wychowujący dzieci.

Do form wsparcia studentów z niepełnosprawnościami zaliczyć należy dostępność specjalnie dostosowanych miejsc noclegowych w domach studenckich. Uniwersytet Zielonogórski posiada dostosowany dla osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu ruchu Dom Studencki „Wcześniak” oraz Dom Studencki SBN, w których obecnie znajdują się 25 miejsc noclegowych dla osób z różnymi dysfunkcjami narządu ruchu. Bardzo istotnym czynnikiem wsparcia dla studentów z niepełnosprawnością jest zniesienie w budynku Uczelni barier architektonicznych utrudniających poruszanie się, m.in.: wyznaczenie dogodnych miejsc do parkowania pojazdów, wejście do budynku bez ograniczeń architektonicznych, możliwość korzystania z windy, dostosowanie ogólnodostępnych sanitariatów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, dostosowanie ciągów komunikacyjnych oraz pomieszczeń dydaktycznych do osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. W salach ćwiczeniowych i wykładowych rozmieszczono ławki w taki sposób, aby możliwe było przemieszczanie się osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Studenci mają możliwość korzystania z bezpłatnego poradnictwa psychologicznego w ramach prowadzonego na Uczelni projektu "UZ dostępny dla wszystkich". Porady i konsultacje skierowane są do studentów doświadczających trudności związanych z funkcjonowaniem w środowisku akademickim (tj. stres, konflikty, poczucie wykluczenia społecznego, trudności w integracji w grupie) oraz do studentów przeżywających indywidualne problemy emocjonalno-psychiczne (tj. stany depresyjne, napięcia emocjonalne, stany lękowe, problemy osobiste lub rodzinne, itd.). Zwrócić należy uwagę również, że w okresie pandemii Covid-19 poradnictwo psychologiczne odbywa się w formie kontaktu on-line.

System wsparcia studentów w procesie uczenia się uwzględnia również sposób zgłaszania przez studentów skarg i wniosków oraz określa ich rozpatrywanie. Skargi i wnioski mogą być składane do Dziekana Wydziału, Prorektora ds. Studenckich, bądź wprost do Rektora. Ponadto wszelkie informacje o niepokojących zdarzeniach trafiają do władz Wydziału i podlegają bieżącej analizie, są także przekazywane do właściwego prorektora z prośbą o zlecenie przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego przez rzecznika dyscyplinarnego. Uczelnia podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy i dyskryminacji oraz na rzecz wzmacniania zasad równego traktowania, za które odpowiedzialny jest Pełnomocnik ds. Studentów Niepełnosprawnych. Poza wsparciem studentów z niepełnosprawnościami, w jego kompetencjach leży również diagnozowanie i monitorowanie przypadków mobbingu oraz dyskryminacji i nierównego traktowania na Uczelni. W swoich działaniach kieruje się on zasadami poufności, bezstronności i neutralności.

Podkreślić należy, że studenci zostali przygotowani i przeszkoleni do zmiany formy realizacji studiów w związku z koniecznością prowadzenia zajęć zdalnie. Podczas dnia organizacyjnego odbyło się

szkolenie w jaki sposób studenci mogą podchodzić do zajęć w trybie zdalnym oraz omówiono procedury zgłaszania problemów technicznych. Dodatkowo wysłano do studentów tutorial, dostępny również w aktualnościach na stronie internetowej Uczelni.

Studenci ocenianego kierunku mogą starać się o przyznanie stypendium socjalnego, stypendium socjalnego w zwiększonej wysokości, stypendium Rektora, stypendium dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi. Do form wsparcia i motywowania studentów zaliczyć można nagrody i wyróżnienia przyznawane przez Rektora, które przewiduje regulamin studiów, jak również wyróżnienia „Absolwent Extra”. Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość również ubiegania się o miejsce w domu studenckim. Podkreślić należy, że zarówno regulamin przyznawania świadczeń stypendialnych, jak i przyznawania miejsc w domach studenckich, cechują się przejrzystymi zasadami.

Do kolejnej formy wsparcia studentów w procesie uczenia się zaliczyć należy pracę administracji Uczelni. Obsługa administracyjna studentów realizowana jest przez dziekanat Wydziału Biologicznego oraz inne jednostki wewnątrzuczelniane. Wykonywane czynności dotyczą przede wszystkim: informowania, organizacji procesu kształcenia i funkcjonowania studentów w strukturach Uczelni, wspierania krajowej i międzynarodowej mobilności studentów oraz świadczenia pomocy materialnej. Godziny pracy jednostek administracyjnych są dostosowane do potrzeb studentów. Studenci pozytywnie odnieśli się do pracy administracji jednostki. Pracownicy administracyjni w opinii studentów cechują się zaangażowaniem, chęcią pomocy oraz życzliwością. Dyżury odbywają się terminowo. Studenci na bieżąco informowani są o wszelkich kwestiach dotyczących studiów, funkcjonowania Uczelni, a także o zmianach w pracy administracji.

Kolejną formą wsparcia studentów w procesie uczenia się jest niewątpliwie możliwość wzięcia udziału w programach mobilności studenckiej. Na Uczelni realizowany jest szereg projektów w ramach międzynarodowego programu Erasmus+. Zwrócić uwagę należy na niskie zainteresowanie studentów możliwością wyjazdów w ramach programów mobilności studenckiej. Brak zainteresowania wzięciem udziału w wymianie studenckiej wynika głównie z tego, iż studenci wizytowanego kierunku w większości łączą studia z pracą lub innymi aktywnościami, co uniemożliwia im skorzystanie z wyjazdu. Studenci wskazali również na obawy przed niezaliczeniem sesji na zagranicznej uczelni.

Na Uczelni działa Samorząd Studentów. Studenci posiadają swoich przedstawicieli w senacie UZ, w uczelnianych i wydziałowych komisjach oraz w radach uczelnianych i wydziałowych. Studenci biorą udział w planowaniu rozwoju kierunku, pracach nad tworzeniem i zmianami planów studiów, pracach nad regulaminem świadczeń dla studentów oraz regulaminem studiów.

Uczelnia wspiera materialnie i pozamaterialnie samorząd i organizacje studenckie oraz kreuje wystarczające warunki stymulujące i motywujące studentów do działalności w samorządzie i organizacjach studenckich. Dla studentów zrzeszających się w kołach naukowych i dla Samorządu Studentów jest wyodrębniony stały coroczny budżet na działalność organizacyjną. Zgodnie z regulaminem funkcjonowania i finansowania organizacji studenckich, studenci zrzeszeni w organizacjach studenckich mają swobodną możliwość korzystania z infrastruktury uniwersytetu.

Monitorowanie, ocena i doskonalenie systemu opieki nad studentami znajduje się w obszarze uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia. Realizację zadań USZJK opisują procedury działań projakościowych, monitorowania, sprawozdawczości i doskonalenia. W doskonaleniu jakości kształcenia istotne jest wykorzystanie wyników przeprowadzanych co semestr badań ankietowych studentów. System monitoringu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia realizowany jest poprzez analizę ankiet dotyczących wykładów i wykładowcy z danego przedmiotu wypełnianych przez studentów.. Podkreślić należy, że w opinii

studentów uczestniczących w spotkaniu z ZO PKA, ankiety studenckie są raczej kompletne i zawierają pytania do kompletnej oceny. Dodatkowo, studenci posiadają możliwość dodania własnego pytania bądź sugestii w przeznaczonej do tego części.

Uczelniany Zespół ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia prowadzi stronę internetową, na której znajdują się m.in. obowiązujące akty prawne dotyczące organizacji kształcenia i zapewniania jakości kształcenia, a także opracowane procedury i narzędzia dotyczące ewaluacji procesu kształcenia. Ewaluacja procesu kształcenia obejmuje: ocenę prowadzących zajęcia dokonywaną przez studentów (przeprowadzaną nie rzadziej niż raz w roku po zakończeniu z nimi zajęć), ocenę praktyk zawodowych przewidzianych programami studiów. O wynikach ewaluacji powiadomieni są dziekani oraz dyrektorzy instytutów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest prowadzone systematycznie, ma charakter stały i kompleksowy. Dodatkowo przybiera ono zróżnicowane formy, z wykorzystaniem współczesnych technologii, adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągania przez studentów efektów uczenia się, a także przygotowania ich do wejścia na rynek pracy. Przyjęty na Uczelni system uwzględnia w szczególności zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów w niezbędnym zakresie oraz przewiduje wsparcie dla uzdolnionych i wyróżniających się studentów. Stosowane na Uczelni regulacje wpisują się w potrzeby studentów niezależnie od trybu i stopnia studiów, a rozwiązania systemowe wspierają indywidualne potrzeby studentów, m.in. wynikające ze stanu zdrowia, sytuacji życiowej i zawodowej. Przyjęte na Uczelni regulacje oraz praktyka uwzględniają sposób zgłaszania przez studentów skarg, wniosków, sugestii, ocen semestralnych oraz przejrzyste i skuteczne sposoby ich rozpatrywania. Także kompetencje kadry wspierającej proces nauczania i uczenia się, pracowników administracji odpowiadają potrzebom studentów i umożliwiają niezbędną pomoc w rozwiązywaniu spraw studenckich. Uczelnia wspiera materialnie i pozamaterialnie samorząd i organizacje studentów, a także umożliwia wpływ studentów za pośrednictwem samorządu studenckiego na program studiów, warunki studiowania oraz wsparcie udzielane studentom w procesie nauczania i uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o kierunkach studiów. Na stronie internetowej Uczelni znaleźć można informacje

o programie kształcenia, w szczególności: warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, informacje o atutach podjęcia nauki na kierunku, kompetencjach i kwalifikacjach absolwenta oraz perspektywie zawodowej. Na stronie internetowej Uczelni znaleźć można informacje w kwestii programu studiów dotyczące efektów uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się. Strona zawiera również informacje o uznawaniu efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasadach dyplomowania, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się. Wszelkie informacje w zakresie harmonogramów, zasad rejestracji na zajęcia, plany zajęć, a także terminy sesji egzaminacyjnych są aktualne i kompletne. Dodatkowo, na stronie internetowej Uczelni opublikowane są niezbędne wzory podań i pism. Uczelnia zapewnia studentom pełny dostęp do kierunkowych i przedmiotowych efektów uczenia się poprzez sylabusy oraz stronę internetową. Dodatkowo studenci zapoznawani są z zakładanymi efektami uczenia się podczas pierwszych zajęć każdego kursu.

Wszystkie treści na stronie są logicznie rozmieszczone, dzięki czemu bez trudności odnaleźć można poszukiwane informacje. Prowadzenie strony sprawia, że użytkownik po krótkim czasie intuicyjnie wie, gdzie znajdują się poszczególne elementy, zaś cała struktura informacyjna jest uporządkowana. Podkreślić należy, że wszelkie akty prawne zamieszczane są w biuletynie informacji publicznej, który jest kompletny i przejrzysty.

Strona internetowa Wydziału dostosowana jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w szczególności możliwość powiększania rozmiaru czcionki na stornie, jak i możliwość odczytu treści zamieszczonych na stronie z kontrastem. Podkreślić należy, że na stronach internetowych publikowane są oryginalne dokumenty (a nie np. skany dokumentów), co znacząco ułatwia odczyt treści dla osób niewidomych/słabowidzących korzystających z programów odczytujących treści tekstowe. Podkreślić należy, że główna strona internetowa UZ nie spełnia w pełni standardów dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji. Ustalono jednak, że w obecnej chwili trwają prace nad stworzeniem nowej strony internetowej.

Ocena publicznego dostępu do informacji jest prowadzona na bieżąco przez studentów, interesariuszy zewnętrznych współpracujących z Wydziałem, Władze Wydziału, pracowników dziekanatu.

Monitoring aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców (kandydatów na studia, studentów, pracodawców oraz pracowników) jest weryfikowany głównie podczas spotkań kontaktowych: z kandydatami podczas np. Otwartych Drzwi lub targów edukacyjnych, ze studentami podczas spotkań na zajęciach (w tym on-line) lub drogą mailową, telefoniczną; z pracodawcami podczas spotkań w trakcie praktyk studenckich lub po ich zakończeniu, spotkań służbowych. Podkreślić należy, że brak przewidzenia w wewnętrznych regulacjach typowo stałego systemu monitorowania aktualności, rzetelności, zrozumiałości i kompleksowości publikowanych informacji. Rekomenduje się stworzenie stale dostępnych publicznie narzędzi służących monitorowaniu odbioru przez interesariuszy publikowanych informacji (np. stworzenie na stornie internetowej Wydziału ankiety oceniającej publiczny dostęp do informacji przez użytkowników strony).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Informacja o studiach jest dostępna publicznie dla szerokiego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem. Wskazać należy, że publikowane informacje obejmują niezbędne treści, w szczególności cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, a także terminarz procesu przyjęć na studia i program studiów. Informacje na stronie dotyczą również systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawanych kwalifikacji i tytułów zawodowych, charakterystyki warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się.

W kwestii dbania o jakość informacji podkreślić należy, że prowadzone jest monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców (kandydatów na studia, studentów, pracodawców).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Uczelnia posiada wdrożony Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia (USZJK). Nadzór nad funkcjonowaniem USZJK na poziomie Uczelni sprawuje prorektor ds. jakości kształcenia, a na poziomie wydziałów nadzór sprawują dziekani.

Zadania w zakresie jakości kształcenia na poziomie Uczelni realizuje Uczelniany Zespół ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia, a na poziomie wydziałów Wydziałowa Rada ds. Kształcenia. Na poziomie ocenianego kierunku funkcjonuje Rada Programowa, która sprawuje merytoryczny nadzór nad jakością kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja. Szczegółowy zakres zadań poszczególnych podmiotów (osób) regulują wewnętrzne akty prawne, w tym dwa programowe dokumenty, którymi są Uchwała 577 Senatu UZ z dn. 27.11.2019 r. w sprawie przyjęcia Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia oraz Zarządzenie nr 48 Rektora UZ z dnia 4 marca 2020 r. W sprawie dokumentów i procedur USZJK. Dokumenty powyższe w sposób jasny określają ramy funkcjonowania USZJK, w tym strukturę Systemu ze wskazaniem osób sprawujących merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nadzór nad jakością kształcenia, w tym również na ocenianym kierunku.

Na poziomie Wydziału Nauk Biologicznych zadania w zakresie jakości kształcenia realizuje Wydziałowa Rada ds. Kształcenia. Zadania Rady określa Statut Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz regulamin Wydziałowej Rady ds. Kształcenia. Zadania Rady ds. Kształcenia polegają na realizowaniu ogólnouczelnianych procedur jakości, jak również proponowanie Dziekanowi działań doskonalących w zakresie jakości kształcenia, w tym na kierunku turystyka i rekreacja. Wydziałowa Rada Programowa dla kierunku turystyka i rekreacja jest podmiotem powołanym w 2020 r. do realizacji procedur jakości

na ocenianym kierunku, w tym w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia. Rada składa się z czterech osób (w tym przedstawiciel studentów) merytorycznie związanych z kierunkiem.

Zasady i tryb projektowania programów studiów, zatwierdzania i wprowadzania zmian zawarte są w Uchwale nr 86 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 16 grudnia 2020 roku w sprawie wytycznych dotyczących tworzenia studiów oraz projektowania i uchwalania programów studiów dla kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Zielonogórskim. Program studiów opracowywany jest zgodnie z określonymi zasadami (m.in. uwzględniając posiadaną infrastrukturę, informacje o zapotrzebowaniu rynku pracy, wyniki konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi, wzorce krajowe i międzynarodowe w zakresie kierunku kształcenia oraz zainteresowanie potencjalnych kandydatów). Program studiów jest zatwierdzany przez Senat. W procedurze opiniowania programu studiów na poszczególnych poziomach, bierze udział Wydziałowa Rada ds. Kształcenia, samorząd studencki oraz Uczelniana Rada ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia.

W wewnętrznych aktach prawnych określone są również zasady wprowadzania zmian w programach studiów, ich zakres (modyfikacja wyłącznie treści kształcenia w cyklu studiów) oraz ramy czasowe (do końca kwietnia roku akademickiego poprzedzającego rok akademicki, którego zmiany dotyczą). Zmiany wprowadzane są uchwałą Senatu.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki, tryb i kryteria kwalifikacji kandydatów w formie uchwały Senatu.

W wewnętrznych przepisach dotyczących funkcjonowania USZJK przewidziane są procedury i narzędzia służące do realizacji celów WSZJK (m.in. Zarządzenie nr 48 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 4 marca 2020 roku w sprawie dokumentów i procedur Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia).

Na kierunku turystyka i rekreacja dokonywane są przeglądy programów studiów, z tym że zakres tych przeglądów jest niepełny. Wiąże się to ze specyficzną sytuacją kierunku, który w ostatnich latach zmieniał swoje miejsce, będąc w strukturach dwóch uczelni, jak również z niepewnością co do naboru i uruchomienia kształcenia na kierunku w bieżącym roku akademickim.

Program studiów ocenianego kierunku podlega ocenie w zakresie aktualności sylabusów. Sylabusy w zakresie aktualności metod dydaktycznych i metod weryfikacji efektów uczenia się oraz zalecanej literatury są oceniane co pół roku (ostatni przegląd był dokonany przed rozpoczęciem r.a. 2020/2021). Zmiany są zatwierdzane na posiedzeniach Rady Programowej. Systematycznie oceniany jest przebiegu procesu dydaktycznego, w tym również w zakresie dyscypliny prowadzonych zajęć. Wydział dokonuje systematycznej analizy losów zawodowych absolwentów.

Nie były przedmiotem przeglądu efekty uczenia się dla kierunku turystyka i rekreacja oraz przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych. Niewielki udział interesariuszy zewnętrznych w opracowaniu koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, jak również w ocenie programu studiów świadczy o tym, że nie są podejmowane systematyczne działania w celu oceny programu studiów i efektów uczenia się pod kątem ich zgodności z potrzebami rynku pracy.

Wydział dokonuje szeregu analiz na potrzeby doskonalenia programu studiów. Dokonuje się analiz: prac dyplomowych pod kątem ich zgodności z efektami kierunku i ich jakości, wyników przeprowadzanych ankiet (m.in. w Raporcie z ewaluacji prowadzących zajęcia), zadowolenia z warunków studiowania, realizacji praktyk zawodowych czy przeprowadzonych hospitacji zajęć. Jednak działania te nie mają charakteru zintegrowanego i w pełni systematycznego, pozwalającego na dostarczenie osobom odpowiedzialnym za jakość kształcenia na ocenianym kierunku pełnej informacji wykorzystywanej do doskonalenia programu studiów na kierunku turystyka i rekreacja.

Wydziałowa Rada ds. Kształcenia przygotowuje sprawozdanie z funkcjonowania systemu jakości kształcenia na Wydziale oraz raport ewaluacji, które zamieszczane są w Rocznych sprawozdaniu z funkcjonowania uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia. Jest to cenny materiał analityczny, jednak charakter ogólnouczelniany tego opracowania powoduje, że nie są nim objęte szczegółowych dane analityczne dotyczące poszczególnych kierunków, w tym turystyki i rekreacji.

W ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni. Kierunek prowadzony jest na Wydziale Nauk Biologicznych. Do grup interesariuszy wewnętrznych mających udział w ocenie programu studiów można zaliczyć: Wydziałową Radę ds. Kształcenia, Radę Programową dla kierunku turystyka i rekreacja, pracowników Pracowni Turystyki i Rekreacji i Pracowni Sportu i Promocji Zdrowia. Udział interesariuszy zewnętrznych w doskonaleniu jakości kształcenia nie ma systematycznego charakteru, a jedynie opiera się na nieformalnych relacjach z przedstawicielami otoczenia społeczno – gospodarczego.

Ponadto zauważono niedociągnięcia dotyczące: trafności doboru metod i narzędzi kształcenia umożliwiających osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się związanych z kształtowaniem umiejętności praktycznych, nieścisłości w punktacji ECTS, braku formalnych kryteriów, jakie muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, realizacji zaliczania praktyk zawodowych na podstawie wykonywanej pracy, składu kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku ze względu na reprezentowane dyscypliny naukowe oraz realizacji systemu ocen nauczycieli akademickich. Zauważone niedociągnięcia świadczą o niepełnej skuteczności podejmowanych działań naprawczych i doskonalących w ramach WSZJK.

Kierunek był oceniany przez Polską Komisję Akredytacyjną w roku 2014 (uchwała nr 698/2014 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej - ocena pozytywna). Z uwag można wymienić: zintensyfikowanie działań pozwalających na systematyczne doskonalenie jakości prac dyplomowych i przygotowanych recenzji, umożliwienie studentom w szerszym gronie odbywania praktyk zawodowych (także w innych regionach Polski i za granicą) oraz kształtowanie, w większym zakresie niż dotychczas, umiejętności obsługi systemów informatycznych wykorzystywanych w branży turystycznej i umiejętności posługiwania językiem obcym. Uczelnia podjęła działania naprawcze, które wypełniły zalecenia Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Na poziomie Uczelni, Wydziału Nauk Biologicznych oraz ocenianego kierunku jest wdrożony WSZJK. Określone są zadania podmiotów (osób), które odpowiadają za jakość kształcenia na ocenianym kierunku. Bezpośredni nadzór merytoryczny nad jakością kształcenia sprawuje Wydziałowa Rada Programowa dla kierunku turystyka i rekreacja, która ma za zadanie sprawować nadzór nad realizacją procedur jakości, w tym w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia.

Dla ocenianego kierunku określone są zasady i tryb projektowania, zatwierdzania i wprowadzania zmian w programie studiów. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki, tryb i kryteria kwalifikacji kandydatów. Na kierunku turystyka i rekreacja dokonywane są przeglądy programów studiów, jak również dokonywane są analizy na potrzeby doskonalenia programu studiów. Jednak w odniesieniu do tych obszarów można stwierdzić, że:

1. zakres dokonywanych przeglądów jest niepełny, ponieważ nie były przedmiotem przeglądu efekty uczenia się dla kierunku turystyka i rekreacja oraz przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych.
2. Nie są podejmowane systematyczne działania z udziałem interesariuszy zewnętrznych mające na celu ocenę efektów uczenia się i programu studiów pod kątem ich zgodności z potrzebami rynku pracy.
3. Dokonywane analizy programu studiów nie mają charakteru zintegrowanego i w pełni systematycznego, pozwalającego na dostarczenie osobom odpowiedzialnym za jakość kształcenia na ocenianym kierunku pełnej, okresowej informacji wykorzystywanej do doskonalenia programu studiów na kierunku turystyka i rekreacja.
4. Dostrzeżone niedociągnięcia m.in. w zakresie doboru metod i narzędzi kształcenia, punktacji ECTS, realizacji zaliczania praktyk zawodowych, struktury składu kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku ze względu na reprezentowane dyscypliny, tj. brakiem reprezentantów dyscypliny wiodącej oraz dwóch dyscyplin uzupełniających, do których został przyporządkowany kierunek, wykorzystania wniosków z oceny dokonywanej przez studentów oraz podczas hospitacji do doskonalenia procesu kształcenia, świadczą o niepełnej skuteczności podejmowanych działań w ramach WSZJK.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Zaleca się dokonanie ponownej oceny kierunkowych efektów uczenia się pod kątem ich zgodności z 6 poziomem PRK oraz oceny przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych przez gremia odpowiedzialne za jakość kształcenia na ocenianym kierunku oraz zastosowanie procedur przewidzianych w WSZJK do usunięcia tych nieprawidłowości.
2. Zaleca się podjęcie działań z udziałem interesariuszy zewnętrznych mających na celu ocenę efektów uczenia się i programu studiów pod kątem ich zgodności z potrzebami rynku pracy.
3. Zaleca się zintegrowanie sporządzanych analiz związanych z programem studiów, tak aby stanowiły one podstawę do oceny i podejmowania działań doskonalących program studiów na poziomie kierunku turystyka i rekreacja przez osoby odpowiedzialne za jakość kształcenia.
4. Zaleca się podjęcie działań mających na celu zwiększenie skuteczności WSZJK w obszarach zdiagnozowanych niedociągnięć.
5. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych mających na celu zapobieganie powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości.

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zalecenie

Ocena programowa na kierunku turystyka i rekreacja prowadzonego obecnie w Uniwersytecie Zielonogórskim odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej, w związku z upływem 6 lat od poprzedniej oceny programowej, która miała miejsce w roku 2014 i Uchwałą nr 698/2014 z dnia 23 października 2014 roku Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej została wystawiona ocena pozytywna następującym zaleceniem:

Prezydium zaleca zintensyfikowanie działań pozwalających na systematyczne doskonalenie jakości prac dyplomowych i przygotowywanych recenzji, umożliwienie studentom w szerszym zakresie odbywania praktyk zawodowych, także w innych regionach kraju i za granicą, oraz rozszerzenie zakresu treści kształcenia pozwalających na wykształcenie umiejętności obsługi systemów informatycznych wykorzystywanych w branży turystycznej i umiejętności posługiwania się językiem obcym.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

W 2016 roku Uczelnia, w której prowadzony był kierunek przedstawiła działania naprawcze, które wypełniły zalecenia Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Przewodniczący zespołu oceniającego
Dr hab. Wojciech Downar